

L'estat de l'orientació academicoprofessional

segons el model Xcelence

2022

L'etat de l'orientació academicoprofessional segons el model Xcelence. 2022

© Fundación Bertelsmann, Barcelona, 2023

Direcció: Juan José Juárez

Coordinació editorial: Elisabeth Gil i Ivette Penella

Autoria: Sílvia Amblàs, Vanessa Hernández i Rachel Nelson

Informe elaborat per D'EP Institut per a la Fundación Bertelsmann

Editat per: Fundación Bertelsmann

Dipòsit legal: B 18946–2023

ÍNDEX

Introducció	3
Context	5
Metodologia	7
L'estat de l'orientació academicoprofessional segons el model Xcelence.....	9
Anàlisi de l'estat de l'orientació per cada clau Xcelence	14
Clau 1: El sistema d'orientació academicoprofessional dins un marc de qualitat	15
Clau 2: Coordinació estratègica i operativa.....	23
Clau 3: Adaptació a les necessitats diverses de l'alumnat	30
Clau 4: Orientació personal.....	36
Clau 5: Les famílies com a agent actiu	41
Clau 6: Vinculació de les assignatures amb àmbits professionals.....	47
Clau 7: Trobades amb antics alumnes i professionals.....	53
Clau 8: Experiències en contextos laborals.....	60
Clau 9: Utilització de la informació del mercat laboral	64
Clau 10: Preparació per a la transició cap a itineraris educatius postobligatoris	69

INTRODUCCIÓ

L'orientació és un element essencial pel futur professional de l'alumnat de secundària, i juga un paper clau en la creació d'una societat més equitativa. Encara hem d'abordar grans reptes per garantir una orientació de qualitat que prepari els joves pel món professional complex i canviant que els espera. Tot seguit, presentem algunes dades i reflexions per aprofundir en la temàtica i contextualitzar el present informe.

En primer lloc, l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE) estableix que els centres educatius han de tenir, almenys, un orientador per cada 250 estudiants. A l'Estat espanyol queda lluny assolir aquesta xifra, ja que, de mitjana, hi ha un orientador per cada 750 alumnes.

A més dels departaments d'orientació, els equips docents tenen una funció orientadora molt important a través de les tutories i les assignatures; tanmateix, el 59 % dels directors de centres educatius consideren que el professorat no rep formació específica per orientar l'alumnat a l'hora de triar itineraris de formació i professions.¹

Si observem la situació de prop, comprovem que amb prou feines el 50 % dels alumnes de Secundària, Batxillerat i Formació Professional (FP) tenen clar el que volen estudiar en etapes posteriors. En aquest sentit, hi ha dades molt rellevants que cal tenir en compte en relació amb l'abandonament o el canvi d'estudis universitaris i de Formació Professional. D'una banda, entorn d'un 30 % dels estudiants de grau no finalitzen els estudis que van triar després de passar per un procés d'orientació als centres educatius i realitzar una prova com l'EBAU.² D'altra banda, al voltant d'un 30 % dels estudiants d'FP no finalitzen els seus estudis durant el període previst i entre les causes hi ha l'abandonament o el canvi de cicle.

La majoria d'aquestes baixes es produeixen per manca d'informació sobre l'oferta educativa postobligatòria i la manca d'anàlisi i maduresa en la presa de decisions acadèmiques i professionals dels estudiants. Aquestes situacions es podrien corregir de manera eficaç reforçant l'orientació que rep l'alumnat durant l'etapa d'educació secundària.

Des de la Fundación Bertelsmann apostem per una orientació professional primerenca, continuada i de qualitat que acompanyi el jovent en la presa de decisions academicoprofessionals i els ofereixi oportunitats de participar en experiències en entorns de treball reals durant la seva etapa educativa. Per assolir aquest

objectiu, el 2019 vam desenvolupar el model Xcelence, que estableix 10 claus que els centres educatius han de complir per garantir una orientació integral i de qualitat, i que es fonamenta en estàndards internacionals. El model posa a disposició dels centres una eina digital (Xcelence.es) perquè puguin realitzar autoavaluacions periòdiques del seu sistema d'orientació i iniciar un procés de millora contínua.

El present informe inclou, per primera vegada, les dades agregades i anònimes de 225 centres educatius d'ensenyament secundari públics (45,3 %), concertats (40,9 %) i privats (13,8 %) que han utilitzat l'eina Xcelence.es durant el període 2019-2022 a l'Estat espanyol. Aquestes dades ens ofereixen una primera mirada en detall sobre l'estat de l'orientació en aquestes etapes a partir de les 10 claus del model Xcelence.

Esperem que la lectura exhaustiva d'aquest informe sigui del vostre interès i que cada any puguem anar augmentant la mostra de centres que fan servir el model Xcelence, per, així, oferir un reflex més fidel de l'estat de l'orientació que permeti implementar accions i programes específics de millora.

¹Estudi *El desafío de las vocaciones STEM*, elaborat per DigitalES, 2019.

²https://www.ivie.es/es_ES/ptproyecto/u-ranking-2019-indicadores-sinteticos-las-universidades-espanolas/

CONTEXT

EL MODEL XCELENCE DE LA FUNDACIÓN BERTELSMANN

Xcelence és un **model de referència en orientació**, impulsat per la Fundació Bertelsmann, que proporciona una **visió innovadora, estratègica i pràctica** a tots els centres educatius de Secundària, Batxillerat i Formació Professional de l'Estat espanyol, independentment de la ubicació geogràfica, les seves dimensions i la titularitat.

Xcelence defineix 10 claus que els centres educatius han de complir per oferir un sistema d'orientació integral i d'alta qualitat als estudiants en aquestes etapes educatives. Cada clau es compon de diferents aspectes (indicadors) que avaluen els sistemes d'orientació. Per facilitar-ne la implementació als centres educatius, el model ofereix, a més, una eina d'autoavaluació digital i gratuïta (www.xcelence.es).

UN MODEL BASAT EN ESTÀNDARDS INTERNACIONALS

Xcelence s'inspira en pràctiques de referència internacional, en concret el model *Good Career Guidance*, desenvolupat per la Fundació Gatsby a Anglaterra i que, al seu torn, es fonamenta en l'estudi dels sistemes d'orientació de 6 països destacats per l'OCDE (Alemanya, el Canadà, Finlàndia, Holanda, Hong Kong i Irlanda). L'any 2018, aquest model va ser incorporat com a política pública en orientació pel govern després de constatar resultats positius en l'orientació del jovent anglès.

La Fundació Bertelsmann ha adaptat aquest model al context espanyol, amb la col·laboració d'experts, per iniciar un procés d'impuls i millora de l'orientació acadèmicoprofessional als centres educatius i dotar els estudiants d'eines que els ajudin a prendre decisions acadèmiques i professionals al llarg de la seva vida.

LES 10 CLAUS XCELENCE

METODOLOGIA

L'anàlisi de l'acompliment de l'orientació acadèmicoprofessional que han tingut els centres participants s'aborda a partir de la **segmentació en dos grups** tenint en compte el conjunt d'avaluacions que s'han realitzat des de la posada en marxa de l'eina, el 2019, fins l'agost del 2022.

Així, d'una banda, es mostren els resultats obtinguts pels centres educatius a la seva primera avaluació i, d'altra banda, els resultats d'aquells centres que, després de realitzar l'autodiagnòstic inicial, han tornat a fer servir l'eina per fer una segona avaluació.

Cal assenyalar que alguns dels centres han efectuat, fins i tot, una tercera avaluació. Tanmateix, està previst que l'anàlisi d'aquests diagnòstics s'abordi en futures edicions de l'informe anual. En aquesta primera edició s'han omès de l'anàlisi i s'ha considerat exclusivament **la primera i la segona avaluació dels centres** donats d'alta a Xcelence.

Com a guia de lectura de les dades de l'informe, cal tenir present el següent:

- Les gràfiques de l'informe representen dos tipus d'anàlisi:
 - Les puntuacions obtingudes pels centres a cadascuna de les 10 claus del model Xcelence, tant a l'autodiagnòstic inicial com a la segona avaluació.
 - Els percentatges de resposta dels centres a cadascuna de les preguntes dels diferents indicadors del model.
- En l'enumeració de figures s'expressa el tipus d'objecte de què es tracta, el capítol al qual correspon i la numeració correlativa del tipus de figura.
- En el títol de l'objecte s'indica el tipus de dada que es mostra (% , mitjana, absoluts, etc.).
- Si no s'especifica el contrari, les variables que es mostren són simples (el centre només es pot situar en una categoria). Quan les variables són múltiples (el centre pot trobar-se en més d'una categoria) s'indica al peu del gràfic o taula (resposta múltiple) i els percentatges sumen més de 100 %.
- Al peu del gràfic també es mostra la base de resposta, és a dir, el nombre de centres inclosos a l'anàlisi i la font de la informació.

- L'anàlisi es realitza per a la base vàlida. En el càlcul no s'hi inclou el Ns/Nc.
- Per a l'anàlisi i interpretació dels resultats s'apliquen contrastos estadístics. Aquest procediment s'ha realitzat mitjançant el Test de Residus Ajustats Corregits, en el cas dels percentatges, i a través de l'anàlisi de l'ANOVA, en el cas de les mitjanes. Quan el contrast és positiu, al text es fa referència a «diferències estadístiques» o «diferències significatives».
- Quan el contrast estadístic no ha donat positiu o la base de dades és insuficient per efectuar l'anàlisi, al text es fa referència a diferències lleugeres, sensibles o notables. En aquests casos, l'afirmació s'ha d'interpretar amb cautela, ja que aquesta diferència pot marcar una tendència, que caldrà validar en futures anàlisis, o ser fruit de la distribució mostral.

Al llarg del document s'empren els acrònims o sigles següents:

- CEAP (Coordinador/a d'Estratègia Acadèmicoprofessional)
- ESO (Ensenyament Secundari Obligatori)
- FP (Formació Professional)
- GM (Grau Mitjà)
- GS (Grau Superior)
- PAT (Planificació de l'Acció Tutorial)
- OAP (Orientació Acadèmicoprofessional)

**L'ESTAT
DE L'ORIENTACIÓ
ACADEMICOPROFESSIONAL
SEGONS EL
MODEL XCELENCE**

Xcelence.es és una eina d'autoavaluació per a l'orientació acadèmicoprofessional gratuïta adreçada a tots els centres educatius de l'Estat espanyol. La plataforma està dissenyada perquè tots els centres que integrin les etapes de secundària (ESO, Batxillerat i/o Formació Professional) puguin implementar el model Xcelence, independentment de la seva titularitat, les seves dimensions o la seva ubicació.

L'avaluació imparcial que proporciona Xcelence és el primer pas del procés d'adopció del model, i, per tal que l'orientació esdevingui un eix estratègic d'aquest model, cal la implicació de l'equip directiu, orientador i docent.

Xcelence.es ofereix als centres educatius un qüestionari estructurat sobre la base d'una bateria d'indicadors específics per a cadascuna de les 10 claus d'orientació, que hauran de respondre en relació amb la situació real del seu sistema d'orientació. Quan realitzen l'autoavaluació els centres obtenen un diagnòstic de l'estat actual del seu sistema d'orientació, un informe personalitzat, així com recomanacions i recursos per posar en marxa accions de millora.

El grau d'acompliment de cadascuna de les claus apareix representat en una escala percentual de 0 a 100, en la qual una puntuació del 100 % indica excel·lència en l'acompliment de l'eix que s'analitza, atès que compleix amb cadascun dels indicadors que componen l'àmbit d'avaluació. A mesura que els centres vagin duent a terme les seves avaluacions, podran veure l'evolució de les diverses claus, avaluar les seves accions i prendre decisions basades en les dades. A més, permet fer una comparativa de la seva situació enfront d'altres centres a escala nacional.

Aquest informe ha estat elaborat prenent com a referència les avaluacions realitzades a Xcelence.es durant tres cursos escolars (2019-2020, 2020-2021 i 2021-2022), i té com a objectius:

- Analitzar els resultats obtinguts pels centres sobre la base de les 10 claus del model Xcelence.
- Visibilitzar els principals reptes i expectatives de l'orientació acadèmicoprofessional.
- Iniciar un procés d'estudi recurrent per actualitzar l'informe any rere any.

ESTAT INICIAL DE L'ORIENTACIÓ ALS CENTRES

Aquest gràfic mostra el grau d'acompliment dels centres educatius en les 10 claus en realitzar la primera avaluació a Xcelence.es. Tot seguit, l'informe analitza en detall els resultats de cadascuna de les claus.

Gràfic 2. Puntuacions de les 10 claus del model Xcelence a l'autodiagnòstic inicial (mitjana)

Base: autodiagnòstic inicial (225). Font: elaboració pròpia

A l'avaluació inicial realitzada pels centres, s'observa que **els tres àmbits de l'orientació acadèmicoprofessional amb millor compliment són:**

La preparació per a la transició cap a itineraris educatius postobligatoris (clau 10), amb un compliment del 70,1 % dels estàndards de qualitat de l'àrea.

70,1%

L'orientació personal (clau 4), amb un compliment del 59,6 % dels estàndards de qualitat de l'àrea.

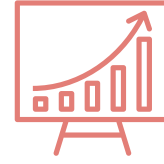
59,6%

L'adaptació a les necessitats diverses de l'alumnat (clau 3), amb un compliment del 45,8 % dels estàndards de qualitat de l'àrea, un nivell molt semblant al que es registra a la clau 1 (el sistema d'orientació acadèmicoprofessional dins un marc de qualitat).

45,8%

Per contra, **els tres àmbits que presenten una major necessitat de millora estan relacionats amb el mercat laboral:**

La utilització de la informació del mercat laboral (clau 9), on només es compleix el 18,1 % dels estàndards.

18,1%

Les experiències en contextos laborals (clau 8), amb un compliment del 24,4 % dels estàndards de qualitat de l'àrea.

24,4%

Les trobades amb antic alumnat i professionals (clau 7) (30,7 %).

30,7%

MILLORA DE L'ACOMPLIMENT DELS CENTRES A LA SEGONA AUTOAVALUACIÓ

En analitzar els resultats dels centres que, després del diagnòstic inicial, han fet una segona avaluació, s'observa una notable millora en la qualitat del sistema d'orientació academicoprofessional que ofereixen al seu alumnat, ja que totes les claus registren una millora en l'acompliment.

Els tres aspectes de l'orientació que han registrat una major millora en l'acompliment són:

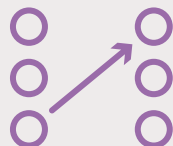
La coordinació estratègica i operativa (clau 2), amb un augment de 20,4 punts percentuals en l'acompliment.

20,4%

El sistema d'orientació academicoprofessional dins un marc de qualitat (clau 1), amb un increment de 19,6 punts percentuals.

19,6%

La vinculació de les assignatures amb àmbits professionals (clau 6), amb un augment de 15 punts.

15%

Per contra, els tres àmbits que presenten una major necessitat de millora estan relacionats amb el mercat laboral:

L'orientació personal (clau 4), amb un increment de 7,3 punts percentuals.

7,3%

La preparació per a la transició cap a itineraris educatius postobligatoris (clau 10) (+7,3).

7,3%

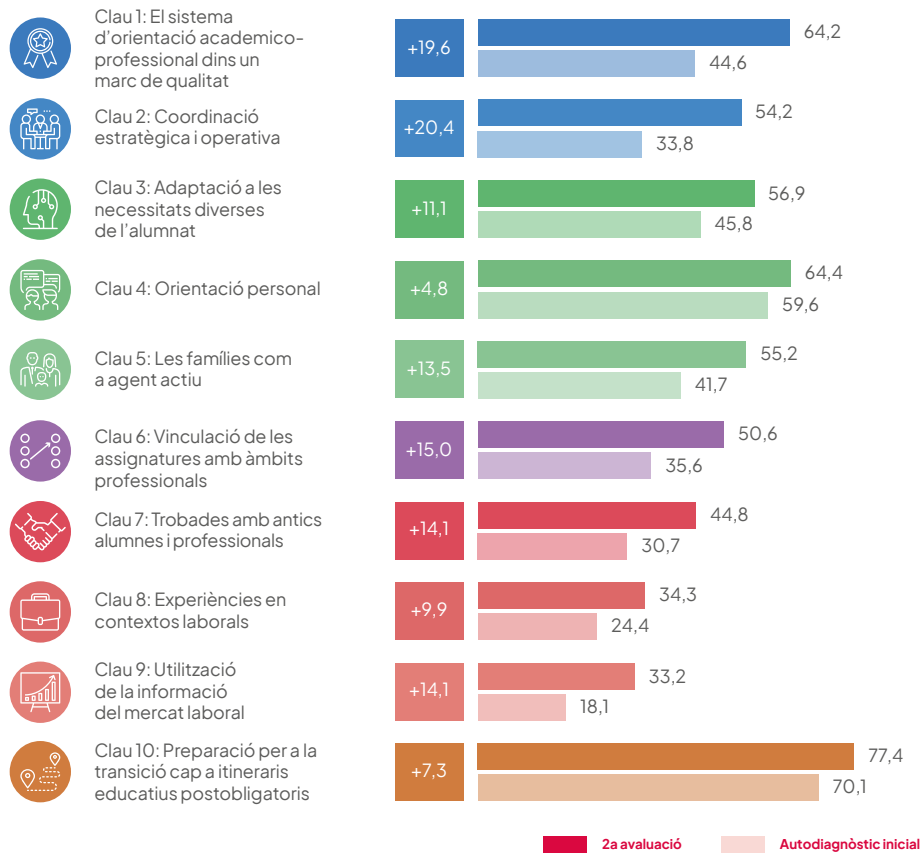

Les experiències en contextos laborals (clau 8) (+9,9).

9,9%

Aquest gràfic mostra el grau d'evolució per a cadascuna de les claus prenent com a referència l'avaluació inicial i la segona avaluació realitzades pels centres educatius.

Gràfic 3. Variació de les puntuacions de les 10 claus del model Xcelence (mitjana)

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

**ANÀLISI DE L'ESTAT
DE L'ORIENTACIÓ
PER CADA CLAU
XCELENCE**

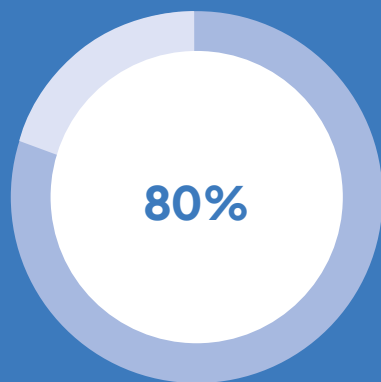
CLAU

**El sistema d'orientació
academicoprofessional
dins un marc de qualitat**

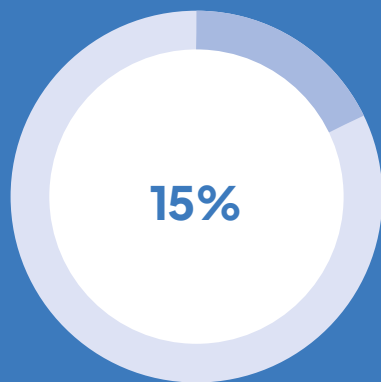

PERSPECTIVA GENERAL A LA CLAU 1:

Aquest gràfic pren com a referència les dades de la primera avaluació (inicial) que han realitzat els centres educatius. Els indicadors que presenten una major fortaleza i un aspecte més feble són els següents:

INDICADOR 1: Mesura si l'orientació és un projecte estratègic i transversal que té el suport explícit de la direcció del centre

INDICADOR 5: Mesura l'ús d'indicadors que permeten avaluar específicament els processos vinculats amb l'orientació

COMPARATIVA D' AVALUACIONS

Entre els centres que, després de realitzar l'autodiagnòstic inicial, fan una segona avaluació, **s'observa una millora en tots els indicadors de la clau 1**. El nombre de claus de qualitat del model Xcelence que queden recollides de manera específica al pla d'orientació (indicador 2) és l'aspecte que registra un major grau de millora (30 punts percentuals).

Els indicadors 5 i 7 són els aspectes més febles; així, no sols obtenen graus d'acompliment baix a l'avaluació inicial (15 % i 30 %, respectivament), sinó que també mostren els nivells de millora més baixos a la segona avaluació (+15 i +10, respectivament).

TAULA 1.1. ACOMPLIMENT DELS INDICADORS DE LA CLAU 1

Indicador	Avaluació inicial	2a avaluació	Variació
Clau 1. El sistema d'orientació acadèmicoprofessional dins un marc de qualitat	44,6%	64,2%	+ 19,6
INDICADOR 1: L'orientació és un projecte estratègic i transversal que té el suport explícit de la direcció del centre	80,0%	90,0%	+ 10,0
INDICADOR 2: Nombre de claus de qualitat del model Xcelence que queden recollides de manera específica al pla d'orientació	45,0%	75,0%	+ 30,0
INDICADOR 3: Existència d'un sistema de gestió de qualitat que inclogui l'orientació	35,0%	55,0%	+ 20,0
INDICADOR 4: Documentació sistemàtica de les activitats i accions de l'orientació realitzades al centre	60,0%	80,0%	+ 20,0
INDICADOR 5: Ús d'indicadors que permeten avaluar específicament els processos vinculats amb l'orientació	15,0%	30,0%	+ 15,0
INDICADOR 6: Existència d'un mecanisme en què els diferents agents puguin suggerir millores en el model d'orientació	60,0%	80,0%	+ 20,0
INDICADOR 7: Publicació de la informació en relació amb l'orientació perquè sigui coneguda i entesa per tota la comunitat educativa	30,0%	40,0%	+ 10,0

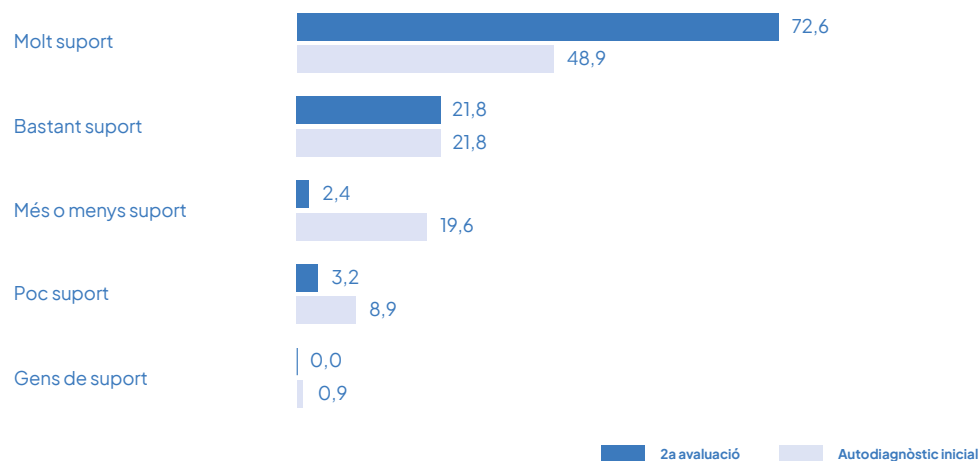
Base: Autodiagnòstic inicial (225) y 2.ª evaluación (125). Fuente: elaboración propia

ANÀLISI EN DETALL DE CADA INDICADOR:

Indicador 1.1: L'orientació academicoprofessional del centre és un projecte estratègic i transversal que té el suport explícit de la direcció del centre

La majoria dels centres que utilitzen l'eina d'autodiagnòstic assenyalen que reben bastant o molt suport de la direcció del centre, tant a l'autodiagnòstic inicial (70,7 %) com a la segona avaluació (94,4 %). No obstant això, **el percentatge de centres que indiquen que reben molt suport s'incrementa de manera significativa entre la primera (48,9 %) i la segona avaluació (72,6 %).**

Gràfic 1.1. L'orientació academicoprofessional del centre és un projecte estratègic i transversal que té el suport explícit de la direcció del centre* (%)

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125) *Escala d'1 a 10: gens (1-2), poc (3-4), més o menys (5-6), bastant (7-8), molt (9-10).
Font: elaboració pròpia

L'11,4 % dels orientadors de secundària de l'Estat espanyol afirmen que l'escassa col·laboració de l'equip directiu era un dels principals problemes per cobrir les necessitats d'orientació de l'alumnat.

Font: Cobertura de las necesidades de orientación y tutoría en la Educación Obligatoria: estudio en nueve Comunidades Autónomas (2012)

Indicador 1.2: Nombre de claus de qualitat del model Xcelence que queden recollides de manera específica al pla d'orientació

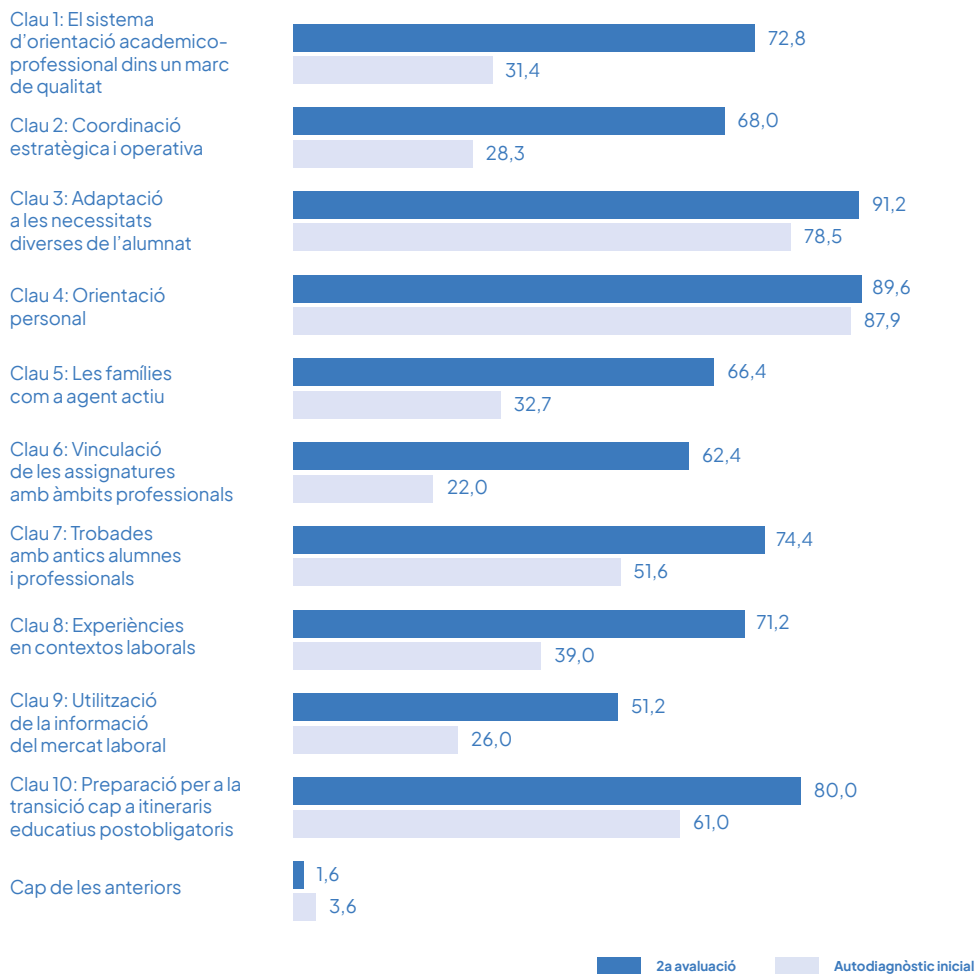
A totes dues avaluacions, les claus del model Xcelence que en major mesura queden recollides als plans d'orientació academicoprofessional són l'adaptació a les necessitats diverses de l'alumnat (clau 3), l'orientació personal (clau 4) i la preparació per a la transició cap a itineraris educatius postobligatoris (clau 10). En aquest punt, cal recordar que les claus 4 i 10 són dos dels àmbits en què els centres mostren un major grau d'acompliment.

Per contra, les claus 9, 6 i 2 (utilització de la informació del mercat laboral, vinculació de les assignatures amb àmbits professionals, i la coordinació estratègica operativa, respectivament) són aquelles en què una menor proporció de centres indiquen que les inclouen al pla d'orientació. En línia amb això, la clau 9 és la que registra un menor grau d'acompliment entre els centres.

Tanmateix, excepte en l'orientació personal (clau 4), que ja registra un alt grau d'inclusió al diagnòstic inicial (87,9 %), **a la segona avaluació els centres educatius indiquen en una proporció significativament superior que inclouen cada una de les claus del model Xcelence al pla d'orientació academicoprofessional.**

El sistema d'orientació academicoprofessional dins un sistema de qualitat (clau 1), la vinculació d'assignatures amb àmbits professionals (clau 6) i la coordinació estratègica i operativa (clau 2) són les que registren un major increment en el percentatge de centres que afirmen que les inclouen al seu pla.

Gràfic 1.2. Quines de les claus de qualitat següents del model Xcelence queden recollides de manera específica al pla d'orientació acadèmicoprofessional o al document que especifica les actuacions i activitats relacionades amb l'orientació acadèmicoprofessional del seu centre? (%)

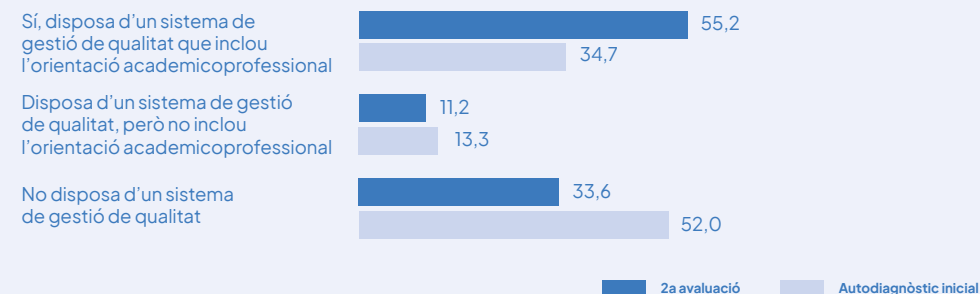

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 1.3: Existència d'un sistema de gestió de qualitat que inclogui l'orientació acadèmicoprofessional

A l'autodiagnòstic inicial, el 34,7 % dels centres afirmen que disposen d'un sistema de gestió de la qualitat que inclou l'orientació acadèmicoprofessional, valor que augmenta significativament fins al 55,2 % a la segona avaluació.

Gràfic 1.3. El centre educatiu disposa d'un sistema de gestió de qualitat que inclou l'orientació acadèmicoprofessional (%)

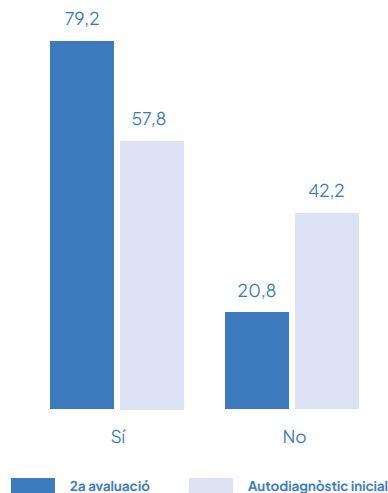

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 1.4: Documentació sistemàtica de les activitats i accions de l'orientació acadèmicoprofessional realitzades al centre

El percentatge de centres que indiquen documentar les activitats i accions d'orientació acadèmicoprofessional que realitzen augmenta de manera significativa entre l'autodiagnòstic inicial (57,8 %) i la segona avaluació (79,2 %).

Gràfic 1.4. Les activitats i accions de l'orientació acadèmicoprofessional realitzades al centre es documenten sistemàticament (%)

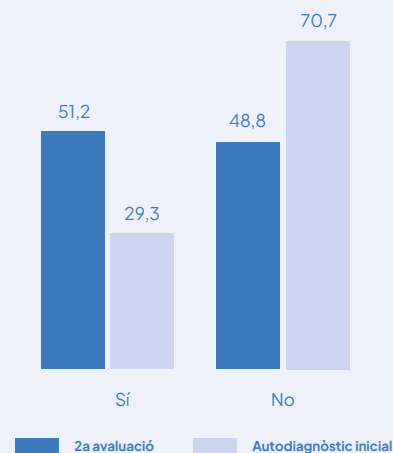

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

Indicador 1.5: Ús d'indicadors que permeten avaluar específicament els processos vinculats amb l'orientació acadèmicoprofessional

Tal com succeeix amb la documentació de les accions d'orientació acadèmicoprofessional, l'ús d'indicadors que en permetin l'avaluació també s'incrementa significativament entre el primer i el segon diagnòstic, del 29,3% al 51,2%.

Gràfic 1.5. El centre utilitza indicadors que permeten avaluar específicament els processos vinculats amb l'orientació acadèmicoprofessional (%)

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

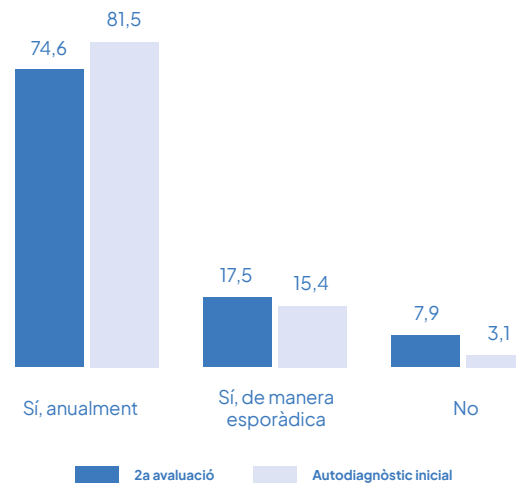
Indicador 1.6: Establiment de mesures i accions de millora a partir dels resultats obtinguts als indicadors

Entre els centres que utilitzen indicadors per a l'avaluació dels processos vinculats a l'orientació acadèmicoprofessional, **la majoria afirma que estableix mesures i accions de millora a partir dels resultats obtinguts**, tant al diagnòstic inicial (96,9 %) com al segon (92,1 %), ja sigui de manera anual (81,5 % i 74,6 %, respectivament) o esporàdicament (15,4 % i 17,5 %).

A diferència del que succeïa amb els dos anteriors, en aquest indicador no s'observen diferències significatives entre la primera i la segona avaluació, i es registra un lleuger descens en la proporció de centres que indiquen que duen a terme aquesta acció.

Això es tradueix en el fet que la proporció de centres que estableixen mesures i accions de millora entre aquells que ja utilitzaven indicadors d'avaluació abans de començar a utilitzar Xcelence és gairebé similar a la dels centres que van començar a utilitzar aquests indicadors després de realitzar l'autodiagnòstic inicial.

Gràfic 1.6. A partir dels resultats obtinguts dels indicadors s'estableixen mesures i accions de millora (%)

Base (el centre utilitza indicadors): autodiagnòstic inicial (66) i 2a avaluació (64). Font: elaboració pròpia

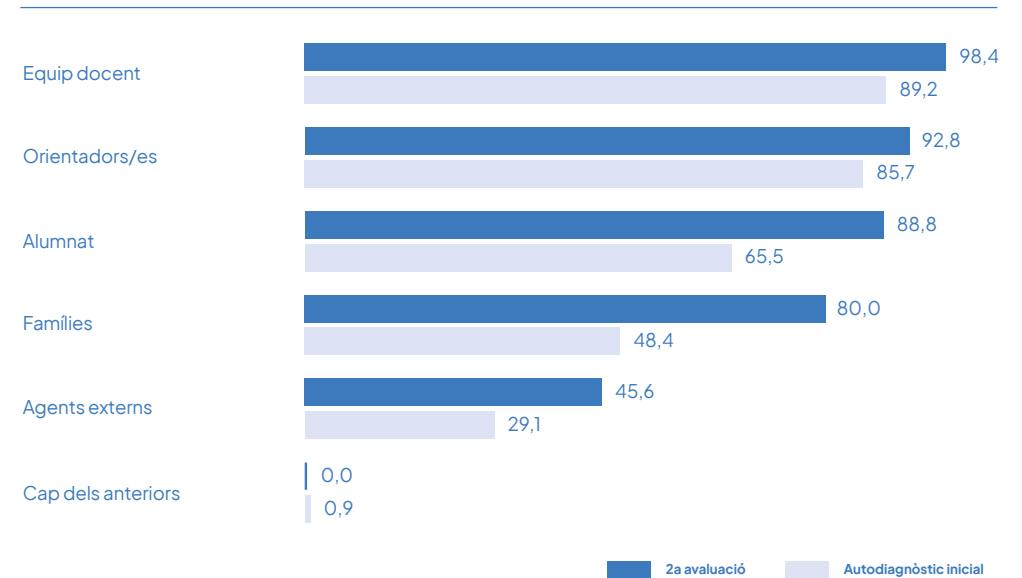
Indicador 1.7: Existència d'un mecanisme en què els diferents agents puguin suggerir millores en el model d'orientació academicoprofessional

A l'autodiagnòstic inicial la gran majoria de centres donats d'alta a l'eina Xcelence ja disposaven d'un mecanisme perquè els diferents agents relacionats amb l'orientació academicoprofessional poguessin suggerir millores (99,1%). El que es produeix entre la primera i la segona avaluació és una adaptació d'aquest mecanisme a un nombre més elevat d'agents. Així, entre els dos períodes **augmenta significativament la proporció de centres que afirmen que tenen un mecanisme adaptat per als diferents agents analitzats.**

El percentatge de centres que inclouen l'alumnat, les famílies i agents externs en la proposta de millora de l'orientació augmenta de manera significativa als centres que utilitzen l'eina de manera contínua.

Gràfic 1.7. S'estableix un mecanisme en què els agents següents puguin suggerir millores en el model d'orientació academicoprofessional (%)

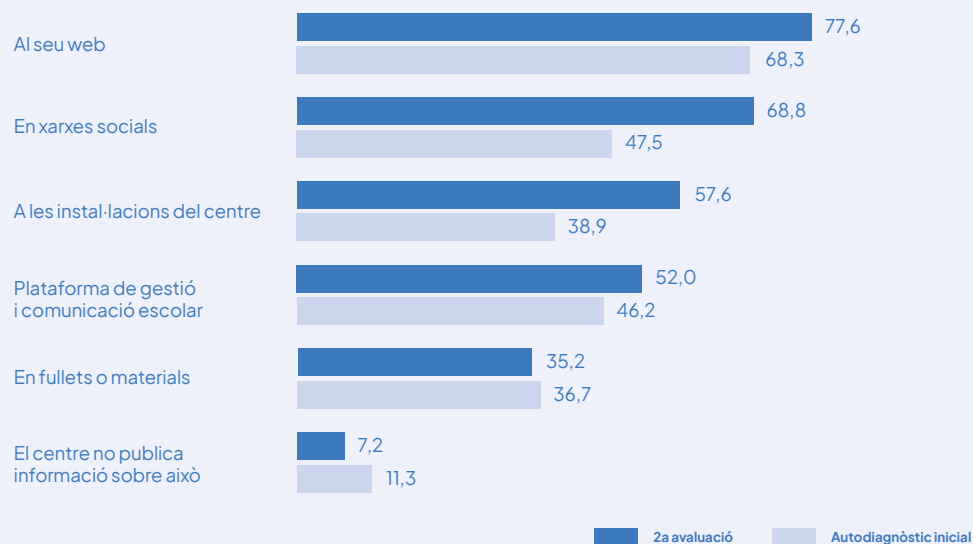
Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 1.8: Publicació de la informació en relació amb l'orientació academicoprofessional per tal que sigui coneguda i entesa per tota la comunitat educativa del centre

El 92,8 % dels centres Xcelence afirmen que publiquen informació sobre activitats d'OAP entre la comunitat educativa, la qual cosa suposa una lleugera millora respecte a l'autodiagnòstic inicial (88,7 %).

El canal més utilitzat és el web (77,6 %). No obstant això, **les xarxes socials i les instal·lacions del centre són mitjans que han augmentat significativament el seu ús** entre el primer (47,5 % i 38,9 %, respectivament) i el segon (68,8 % i 57,6 %) diagnòstic.

Gràfic 1.8. Per tal que sigui conegut i entès per tota la comunitat educativa, el centre publica informació sobre activitats d'OAP a... (%)

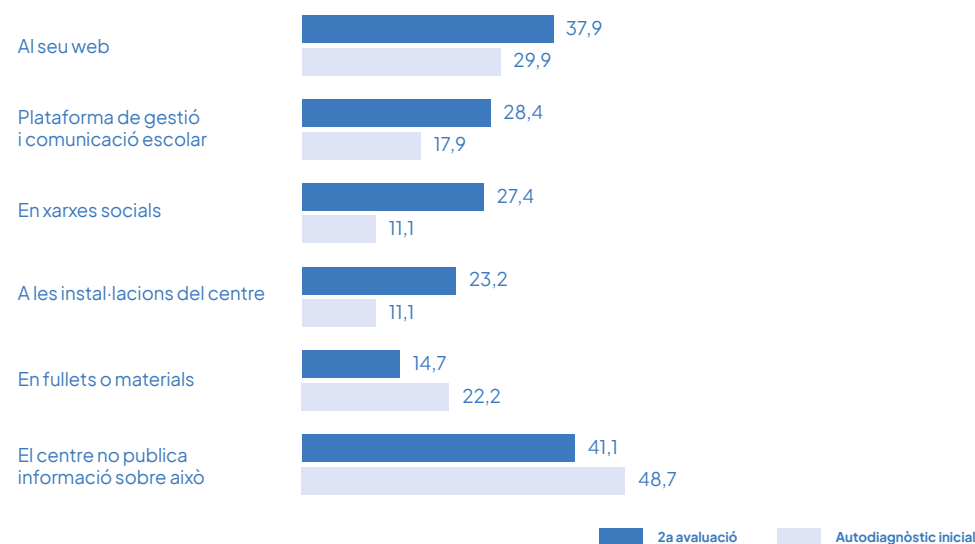

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

La proporció de centres que publiquen i comparteixen informació sobre les funcions de l'equip responsable d'OAP (58,9 %) és molt menor que la dels que ho fan sobre activitats d'OAP (92,8 %). Tal com succeïa amb les activitats, l'indicador mostra una lleugera millora respecte a l'autodiagnòstic inicial (51,3 %).

Respecte al canal, el web del centre continua essent el més utilitzat. No obstant això, tots els canals mostren una sensible millora en el seu ús, i la més significativa és la que es registra a les xarxes socials (de l'11,1 % al 27,4 %) i a les instal·lacions del centre (de l'11,1 % al 23,2 %).

Gràfic 1.9. Con el fin de ser conocido y entendido por toda la comunidad educativa, el centro publica información sobre las funciones del equipo responsable de OAP... (%)

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

2

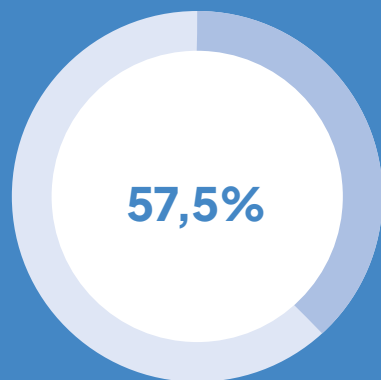
CLAU

Coordinació
estratègica
i operativa

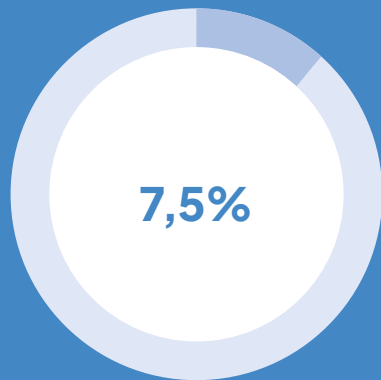

PERSPECTIVA GENERAL A LA CLAU 2:

Aquest gràfic pren com a referència les dades de la primera avaluació (inicial) que han realitzat els centres educatius. Els indicadors que presenten una major fortale-
sa i un aspecte més feble són els següents:

INDICADOR 2: Mesura el temps dedicat a la coordinació i dinamització de l'orientació academicoprofessional

INDICADOR 3: Mesura la presència de la figura del Coordinador d'Estratègia Academicoprofessional (CEAP) a l'organigrama del centre

COMPARATIVA D'AVALUACIONS

Entre els centres que, després de realitzar l'autodiagnòstic inicial, fan una segona avaluació, s'observa una millora en tots els indicadors de la clau 2. L'indicador més feble és el que registra un major grau de millora: la presència de la figura del Coordinador d'Estratègia Academicoprofessional (CEAP) a l'organigrama del centre (indicador 3) (+ 15 punts percentuals). La resta dels indicadors mostren millores, però molt lleugeres.

TAULA 2.1. ACOMPLIMENT DELS INDICADORS DE LA CLAU 2

Indicador	Avaluació inicial	2a avaluació	Variació
Clau 2. Coordinació estratègica i operativa	33,8%	54,2%	+ 20,4
INDICADOR 1: Designació i composició d'un equip responsable de l'orientació academicoprofessional	15,0%	20,0%	+ 5,0
INDICADOR 2: Temps dedicat a la coordinació i dinamització de l'orientació academicoprofessional	57,5%	60,0%	+ 2,5
INDICADOR 3: Presència de la figura del Coordinador d'Estratègia Academicoprofessional (CEAP) a l'organigrama del centre	7,5%	22,5%	+ 15,0

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

ANÀLISI EN DETALL DE CADA INDICADOR:

Indicador 2.1: Designació i composició d'un equip responsable de l'orientació academicoprofessional

Entre el primer i el segon diagnòstic, hi ha una major proporció de centres que designen un equip responsable de l'orientació i la seva composició és més variada.

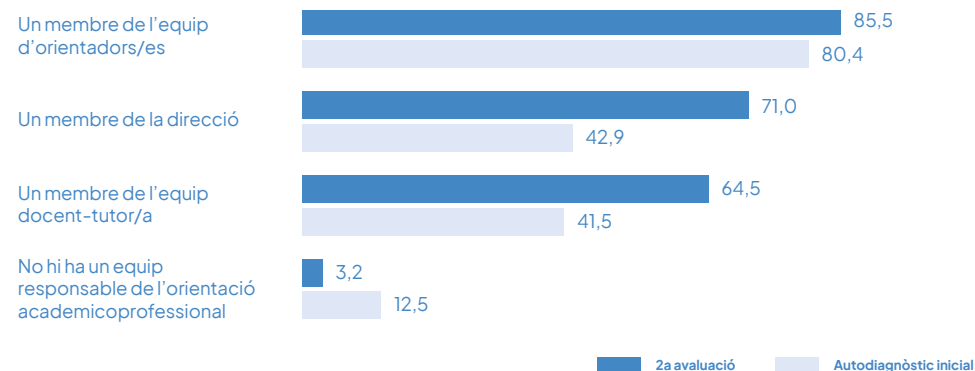
Així, si bé la majoria dels centres disposen d'un equip responsable de l'orientació academicoprofessional a l'autodiagnòstic inicial (87,5 %), aquest valor millora de manera significativa a la segona avaluació (96,8 %).

D'altra banda, entre les persones que integren aquest equip el perfil més habitual és un orientador. Tanmateix, la millora entre l'autodiagnòstic inicial i la segona avaluació rau en una inclusió significativament superior de membres de la direcció (71 % respecte al 42,9 %) i de l'equip docent-tutor/a (64,5 % respecte al 41,5 %).

Després d'un any d'implementació del model, els centres educatius creen equips responsables de la coordinació de l'orientació més variats i amb més suport estratègic per part de la direcció.

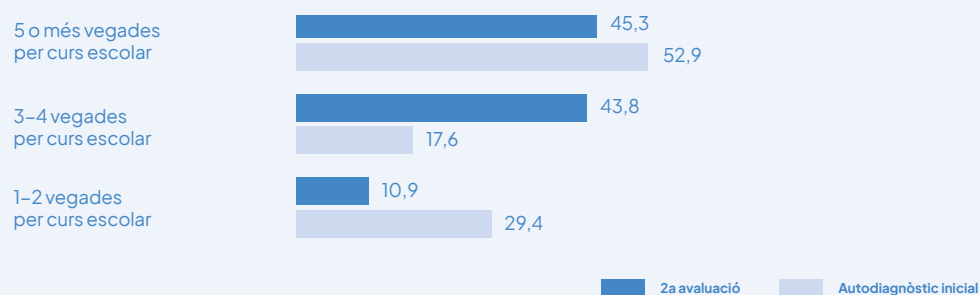
Gràfic 2.1. La direcció del centre designa un equip responsable de l'orientació academicoprofessional que està integrat per... (%)

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

La majoria dels equips responsables de l'orientació acadèmicoprofessional es reuneixen tres vegades o més per curs escolar, mentre que es redueix de manera significativa, entre l'autodiagnòstic inicial i la segona avaluació, el volum de centres amb equips que es reuneixen una o dues vegades durant el curs acadèmic (del 29,4 % al 10,9 %).

Gràfic 2.2. L'equip responsable de l'orientació acadèmicoprofessional es reuneix en diferents ocasions per curs escolar (%)

Base (disposa d'un equip responsable d'OAP): autodiagnòstic inicial (196) i 2a avaluació (120). Font: elaboració pròpia

Respecte a la notorietat de l'equip responsable de l'orientació, cal assenyalar que ha augmentat entre l'autodiagnòstic inicial i la segona avaluació en tots els agents relacionats amb el centre (famílies, equip i alumnat).

L'increment més significatiu es registra a les famílies, que és l'agent que en major proporció assenyalava que no coneix l'equip d'orientació acadèmicoprofessional. Així, al diagnòstic inicial, el 62,8 % de les famílies assenyalaven que coneixien l'equip responsable de l'orientació acadèmicoprofessional, mentre que aquest valor augmenta fins al 79,6 % a la segona avaluació.

Per contra, entre l'alumnat i l'equip la notorietat és alta des del primer autodiagnòstic. No obstant això, cal destacar que, malgrat que es produeix un lleuger augment de la notorietat de l'equip responsable de l'orientació acadèmicoprofessional, en realitat es registra una certa reculada de la situació, ja que disminueix la proporció d'equips que afirmen que coneixen les funcions de l'equip d'orientació (del 80 % al 64,3 %).

TAULA 2.2. L'EQUIP DOCENT, LES FAMÍLIES I L'ALUMNAT CONEIXEN L'EXISTÈNCIA D'UN EQUIP RESPONSABLE DE L'ORIENTACIÓ ACADÈMICOPROFSSIONAL I LES SEVES FUNCIONS PRINCIPALS (%)

Autodiagnòstic inicial	Famílies	Equip	Alumnat
No coneix el responsable de l'orientació acadèmicoprofessional i les seves funcions	37,3	2,0	13,7
Coneix l'equip d'orientació acadèmicoprofessional	35,3	18,0	37,3
Coneix l'equip d'orientació acadèmicoprofessional i les seves funcions	27,5	80,0	49,0

2a avaluació	Famílies	Equip	Alumnat
No coneix el responsable de l'orientació acadèmicoprofessional i les seves funcions	20,4	0,0	11,1
Coneix l'equip d'orientació acadèmicoprofessional	31,5	35,7	38,9
Coneix l'equip d'orientació acadèmicoprofessional i les seves funcions	48,1	64,3	50,0

Base (disposa d'un equip responsable d'OAP): autodiagnòstic inicial (196) i 2a avaluació (120). Font: elaboració pròpia

Indicador 2.2: Temps dedicat a la coordinació i dinamització de l'orientació academicoprofessional

Aproximadament el 80 % dels centres afirmen que la persona que actualment coordina i dinamitza l'orientació academicoprofessional té aquesta funció com una tasca secundària.

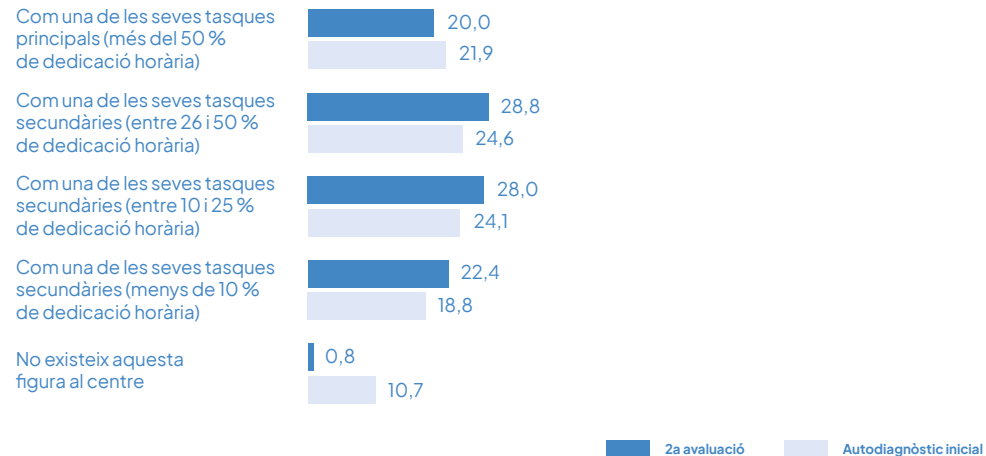
No s'observa que entre l'autodiagnòstic inicial i la segona avaluació els centres estiguin assignant a aquest perfil una major dedicació horària, tot i que sí que es redueix de manera significativa el percentatge d'institucions educatives que assenyalen que no existeix aquesta figura al centre (del 10,7 % al 0,8 %).

El 56,3 % dels orientadors de secundària afirmaven que la manca de temps era un dels principals problemes per cobrir les necessitats d'orientació de l'alumnat. Falta un marc que estableixi la dedicació horària que tenen els responsables de la coordinació de l'orientació.

Font: Cobertura de las necesidades de orientación y tutoría en la Educación Obligatoria: estudio en nueve Comunidades Autónomas (2012)

Gràfic 2.3. La persona que actualment coordina i dinamitza l'orientació academicoprofessional del centre té l'orientació academicoprofessional (%)

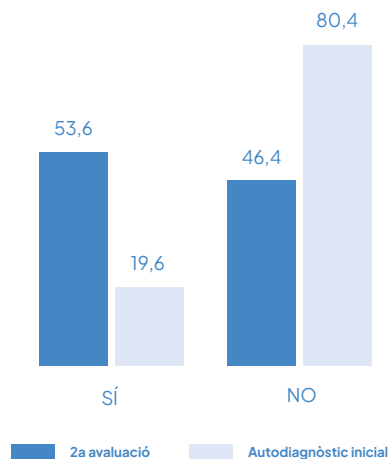

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

Indicador 2.3: Presència de la figura del Coordinador d'Estratègia Academicoprofessional (CEAP) a l'organigrama del centre

Al segon autodiagnòstic, **aproximadament la meitat dels centres Xcelence han triat un CEAP i han incorporat aquesta figura a l'organigrama** (53,6 %). Això representa una millora significativa respecte a la situació inicial, en què el 19,6 % de les institucions educatives afirmaven que disposaven d'aquesta figura.

Gràfic 2.4. La direcció del centre ha triat un Coordinador d'Estratègia Academicoprofessional (CEAP) i aquest càrrec apareix a l'organigrama del centre (%)

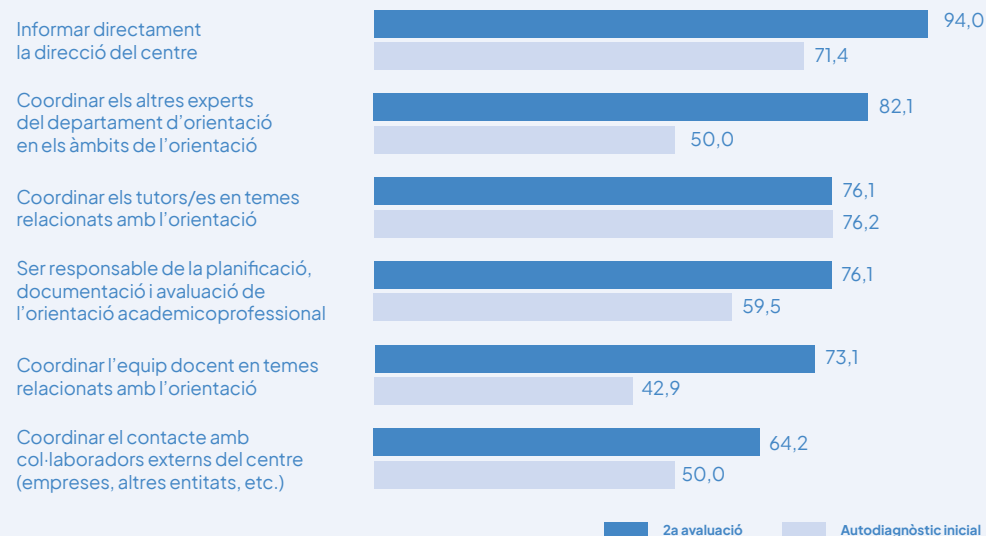

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

Entre les funcions més habituals de la figura del CEAP hi ha la d'informar directament la direcció del centre, de tal manera que el seu pes augmenta significativament entre els dos autodiagnòstics (del 71,4 % al 94 %). Les altres dues funcions que també registren un augment significatiu, entre la primera i la segona avaluació, són la coordinació dels altres experts del departament (del 50 % al 82,1 %) i de l'equip docent del centre (del 42,9 % al 73,1 %).

No obstant això, cal destacar que, a la segona avaluació, totes les funcions atribuïbles a aquesta figura que s'analitzen mitjançant el model Xcelence reben una proporció superior de mencions. Per tant, **la figura del CEAP tendeix a convertir-se en un perfil clau dins de l'orientació academicoprofessional dels centres Xcelence.**

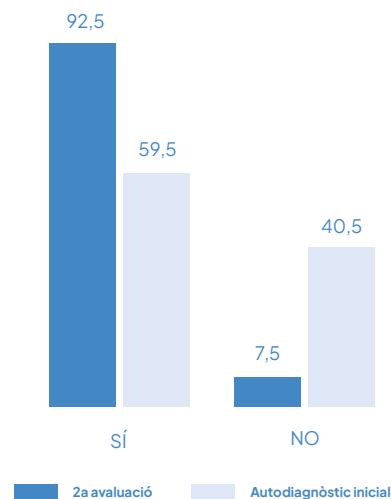
Gràfic 2.5. Les funcions del Coordinador d'Estratègia Academicoprofessional (CEAP) són... (%)

Base (ha designat un/a CEAP): autodiagnòstic inicial (44) i 2a avaluació (67). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

També cal assenyalar que l'**adequació de la formació del CEAP a les seves funcions ha millorat**. Així, entre els centres que disposaven d'aquesta figura a l'autodiagnòstic inicial, el 59,5 % afirmaven que tenien formació específica per desenvolupar les seves funcions, valor que augmenta, de manera significativa, fins al 92,5 % entre els centres que fan la segona avaluació i que han designat un CEAP.

Gràfic 2.6. El Coordinador d'Estratègia Academicoprofessional (CEAP) té formació específica per desenvolupar aquesta funció (%)

Base (ha designat un/a CEAP): autodiagnòstic inicial (44) i 2a avaluació (67). Font: elaboració pròpia

L'11,8 % dels orientadors de secundària de l'Estat espanyol afirmaven que no disposaven de la formació suficient per desenvolupar totes les seves funcions

Font: Cobertura de las necesidades de orientación y tutoría en la Educación Obligatoria: estudio en nueve Comunidades Autónomas (2012)

Menys del 30 % del professorat de l'Estat espanyol ha rebut formació de base en orientació i assessorament professional de l'alumnat i menys del 20 % assenyalava haver-ne rebut com a desenvolupament professional.

Font: Informe PISA (2015)

Durant el confinament, el 60 % dels centres educatius de l'Estat espanyol afirmaven que l'equip d'orientadors, tutors i professorat havia hagut de formar-se per donar resposta a les noves necessitats que havien sorgit en orientació (eines per a la digitalització de l'orientació, orientació emocional i coneixement de recursos d'orientació).

Font: Informe ¿Cómo ha afectado el confinamiento a la orientación académica y profesional? (2020), Fundación Bertelsmann

3

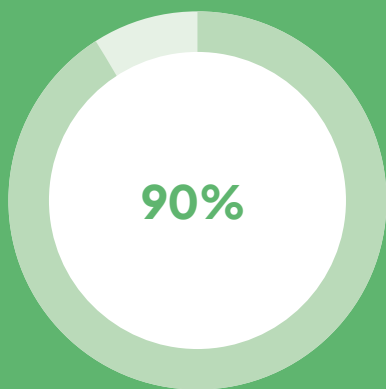
CLAU

Adaptació
a les necessitats
diverses de l'alumnat

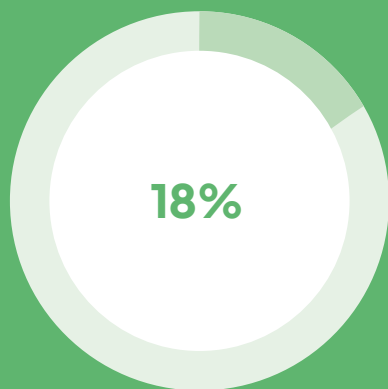

PERSPECTIVA GENERAL A LA CLAU 3:

Aquest gràfic pren com a referència les dades de la primera avaluació (inicial) que han realitzat els centres educatius. Els indicadors que presenten una major fortalesa i un aspecte més feble són els següents:

INDICADOR 4: Mesura si es disposa d'un protocol específic d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials i a l'alumnat en risc d'abandonament o fracàs escolar

INDICADOR 1: Mesura la realització a l'alumnat de proves estandaritzades d'orientació adequades al grup d'edat

COMPARATIVA D'AVALUACIONS

Entre els centres que, després de realitzar l'autodiagnòstic inicial, fan una segona avaluació, **s'observa una millora en tots els indicadors de la clau 3, excepte a l'indicador 4**, que, amb alts estàndards d'excel·lència (90 %), no varia entre un punt de tall i l'altre.

D'altra banda, que el centre faciliti que l'alumnat documenti tota la informació relacionada amb la seva orientació acadèmicoprofessional de manera sistematitzada per al seu propi ús és la pràctica que registra un major grau de millora (16,7 punts percentuals).

TAULA 3.1. ACOMPLIMENT DELS INDICADORS DE LA CLAU 3

Indicador	Avaluació inicial	2a avaluació	Variació
Clau 3. Adaptació a les necessitats diverses de l'alumnat	45,8%	56,9%	+ 11,1
INDICADOR 1: Realització a l'alumnat de proves estandaritzades adequades al grup d'edat	18,0%	21,3%	+ 3,3
INDICADOR 2: Documentació sistemàtica de la informació més important relacionada amb l'orientació acadèmicoprofessional de l'alumnat en un registre personal durant l'etapa educativa	50,5%	58,5%	+ 8,0
INDICADOR 3: El centre facilita que l'alumnat documenti tota la informació relacionada amb la seva orientació acadèmicoprofessional de manera sistematitzada per al seu propi ús	20,0%	36,7%	+ 16,7
INDICADOR 4: Existència d'un protocol específic d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials i a l'alumnat en risc d'abandonament o fracàs escolar	90%	90%	0

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125) Font: elaboració pròpia

ANÀLISI EN DETALL DE CADA INDICADOR:

Indicador 3.1: Realització a l'alumnat de tests o proves estandarditzades adequades al grup d'edat

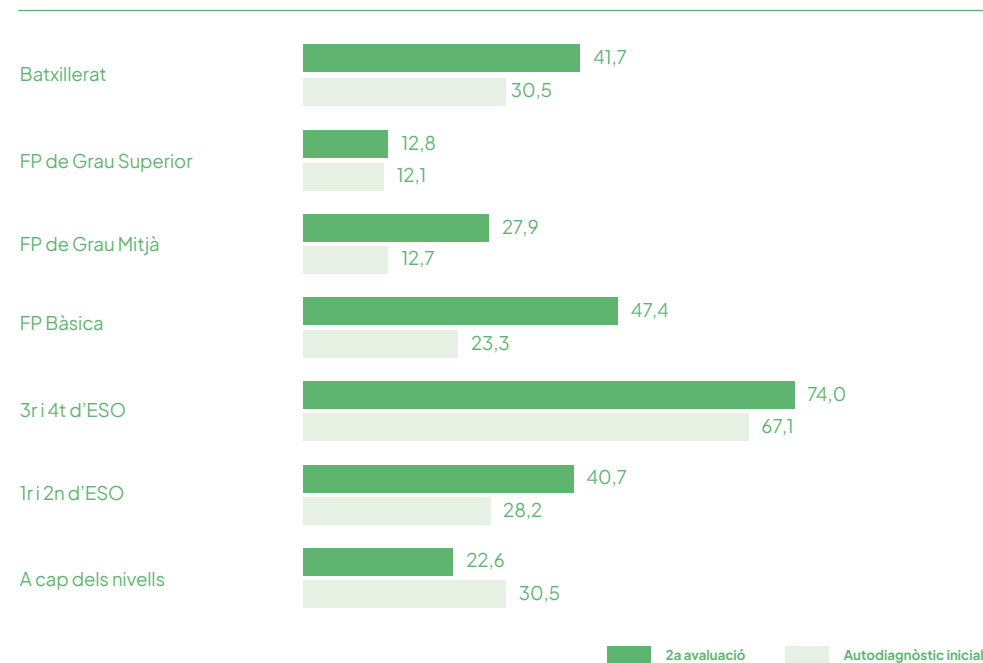
A la segona avaluació, més del 80 % dels centres que utilitzen Xcelence afirmen que realitzen tests o proves estandarditzades a l'alumnat, com a mínim en un dels nivells formatius que ofereixen. Aquest valor representa **un avenç en la qualitat de l'orientació acadèmico professional, respecte a l'autodiagnòstic inicial.**

Els centres que ofereixen ESO són els que en major proporció efectuen proves estandarditzades a l'alumnat, principalment a l'alumnat de 3r i 4t.

En aquest nivell, l'augment de centres que assenyalen que realitzen aquesta activitat és estadísticament significatiu, del 67,1 % al 74 %.

L'FP de Grau Superior és on una menor proporció de centres indiquen que realitzen proves estandarditzades, fet que es manté tant a l'autodiagnòstic inicial (12,1 %) com a la segona avaluació (12,8 %). A la resta dels nivells educatius hi ha un augment notable de centres que afirmen que en realitzen: FP Bàsica (del 23,3 % al 47,4 %), FP de Grau Mitjà (del 12,7 % al 27,6 %) i Batxillerat (del 30,5 % al 41,7 %).

Gràfic 3.1. Tot l'alumnat efectua proves estandarditzades adequades al seu grup d'edat als nivells educatius següents (%)

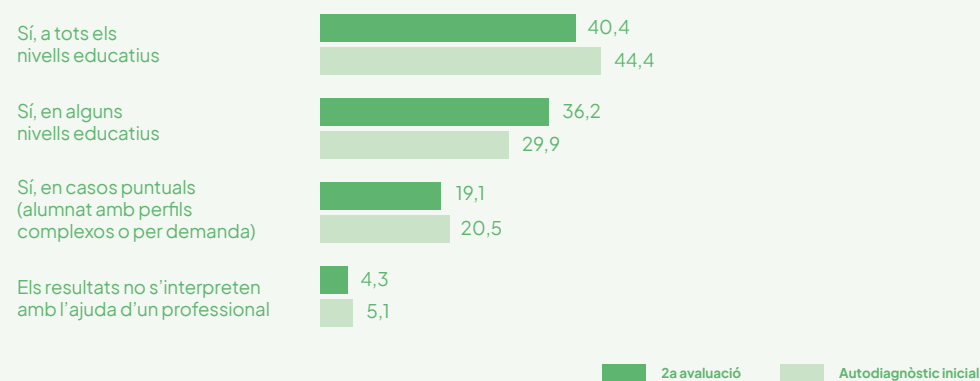

Base: segons nivell formatiu ofert. Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Entorn del 95 % de centres que realitzen proves estandarditzades recorren a un professional de l'orientació academicoprofessional per a la seva interpretació.

No obstant això, gairebé la meitat d'aquests centres només recorre a aquest perfil per a alguns nivells o en casos puntuals. De tal manera que s'ha reduït lleugerament el percentatge de centres que afirmen que disposen de l'ajuda d'un professional de l'orientació academicoprofessional a tots els nivells educatius, del 44,4 % al 40,4 %.

Gràfic 3.2. Els resultats de les proves estandarditzades s'interpreten amb l'ajuda d'un professional de l'orientació academicoprofessional (orientador o tutor) (%)

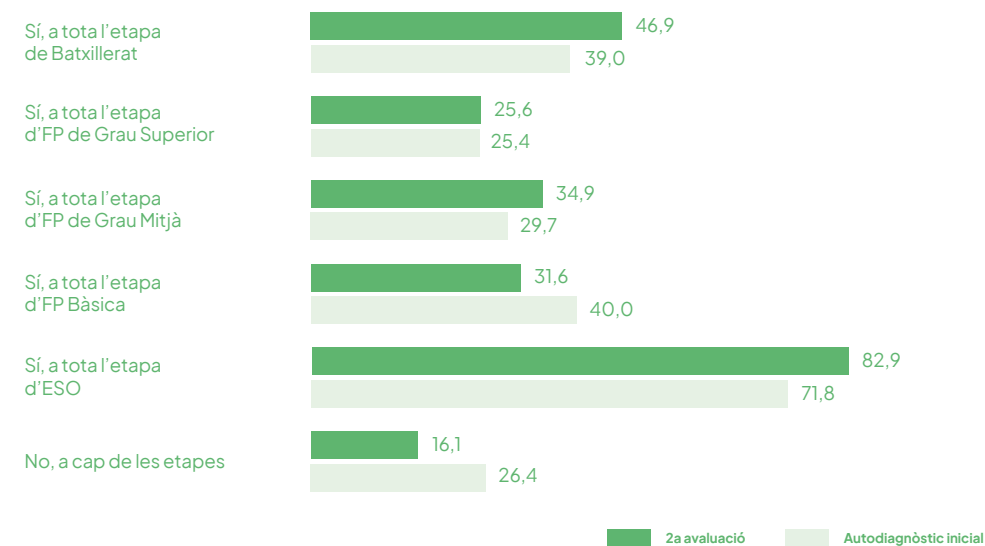
Base (realitza proves estandarditzades): autodiagnòstic inicial (153) i 2a avaluació (96). Font: elaboració pròpia

Indicador 3.2: Documentació sistemàtica de la informació més important relacionada amb l'orientació academicoprofessional de l'alumnat en un registre personal durant l'etapa educativa

La majoria dels centres documenten sistemàticament la informació més important relacionada amb l'orientació academicoprofessional en un registre personal, fet que s'accentua a la segona avaluació (83,9 %), ja que es registra **una reducció significativa en la proporció d'institucions educatives que indiquen que no realitzen aquesta activitat**, entre el primer (26,4 %) i el segon diagnòstic (16,1 %).

Segons els nivells, **s'observa que els centres que ofereixen ESO són els que en major proporció afirmen que conserven aquest tipus d'informació durant aquesta etapa**, de tal manera que es registra un augment significatiu entre el primer autodiagnòstic (71,8 %) i el segon (82,9 %). A la resta dels nivells educatius s'aprecien variacions, però no són significatives. No obstant això, destaca la notable reducció que es registra entre els centres que ofereixen FP Bàsica i indiquen que documenten aquesta informació de manera sistemàtica (del 40 % al 31,6 %).

Gràfic 3.3. El centre documenta sistemàticament la informació més important relacionada amb l'orientació academicoprofessional de l'alumnat en un registre personal durant l'etapa (%)

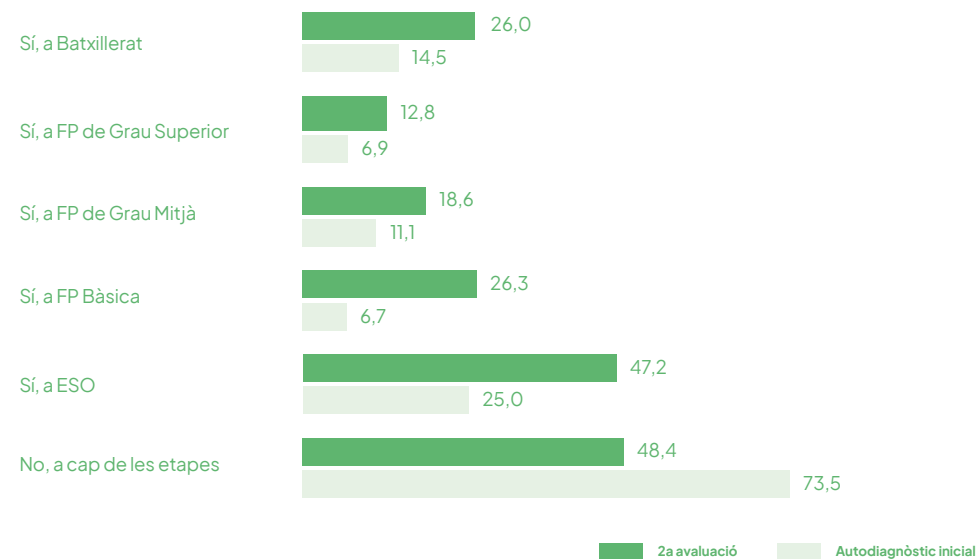
Base: segons nivell formatiu ofert. Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 3.3: El centre facilita que l'alumnat documenti tota la informació relacionada amb la seva orientació academicoprofessional de manera sistematitzada per al seu propi ús

Un de cada dos centres que utilitzen el model Xcelence facilita que l'alumnat documenti la informació relacionada amb l'orientació academicoprofessional de manera sistematitzada (48,4 %). Aquest fet representa una millora substancial respecte al diagnòstic inicial, quan el 73,5 % dels centres afirmaven que no duïen a terme aquesta bona pràctica.

Les etapes en què es registra un increment significativament superior de centres que indiquen facilitar que l'alumnat documenti aquesta informació són ESO (del 25 % al 47,2 %) i Batxillerat (del 14,5 % al 26 %). A FP destaca el notable increment que es produeix per a l'FP Bàsica (del 6,7 % al 26,3 %).

Gràfic 3.4. El centre facilita que l'alumnat documenti la informació relacionada amb la seva orientació academicoprofessional de manera sistematitzada per al seu propi ús (%)

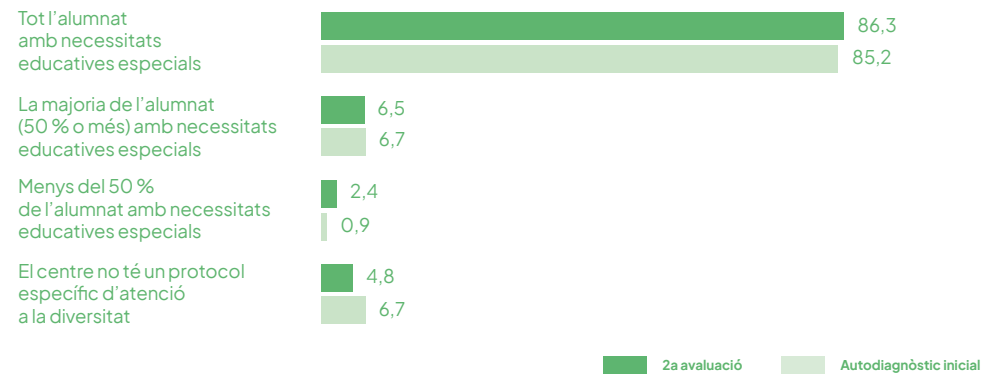

Base: segons nivell formatiu ofert. Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 3.4: Existència d'un protocol específic d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials i a l'alumnat en risc d'abandonament o fracàs escolar

Gairebé el 90 % dels centres afirmen que disposen de protocols específics que engloben tot l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Gràfic 3.5. El centre té un protocol específic d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials i a l'alumnat en risc d'abandonament o fracàs escolar que abasta... (%)

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

4

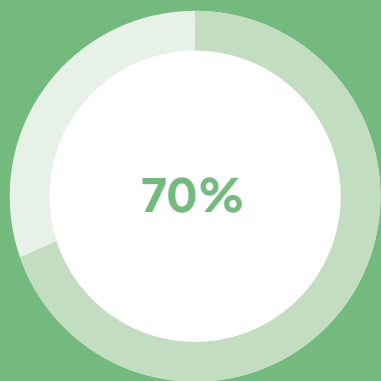
CLAU

Orientació personal

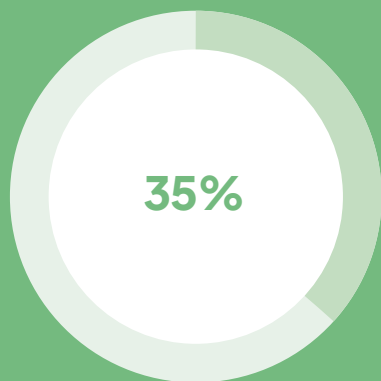

PERSPECTIVA GENERAL A LA CLAU 4:

Aquest gràfic pren com a referència les dades de la primera avaluació (inicial) que han realitzat els centres educatius. Els indicadors que presenten una major fortalesa i un aspecte més feble són els següents:

INDICADOR 1: Mesura la realització d'entrevistes personals entre l'alumnat i un orientador o un tutor amb l'objectiu de valorar els interessos academicoprofessionals i conèixer el seu progrés vocacional

INDICADOR 2: Mesura la compilació de les entrevistes personals al document de la Planificació de l'Acció Tutorial (PAT) del centre

COMPARATIVA D'AVALUACIONS

Entre els centres que, després de realitzar l'autodiagnòstic inicial, fan una segona avaluació, **s'observa que en aquesta clau es produeix un lleuger empitjorament de l'indicador 1**, mentre que els altres dos indicadors de l'eix mostren una millora de 10,3 punts.

TAULA 4.1. ACOMPLIMENT DELS INDICADORS DE LA CLAU 4

Indicador	Avaluació inicial	2a avaluació	Variació
Clau 4. Orientació personal	59,6%	64,4%	+ 4,8
INDICADOR 1: Realització d'entrevistes personals entre l'alumnat i un orientador o un tutor amb l'objectiu de valorar els interessos academicoprofessionals i conèixer el seu progrés vocacional	70,0%	68,0%	- 2,0
INDICADOR 2: Compilació de les entrevistes personals al document de la Planificació de l'Acció Tutorial (PAT) del centre	35,0%	45,0%	+ 10,0
INDICADOR 3: Temps de tutoria dedicat pels tutors a temes específics d'orientació academicoprofessional	60,7%	71,0%	+ 10,3

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

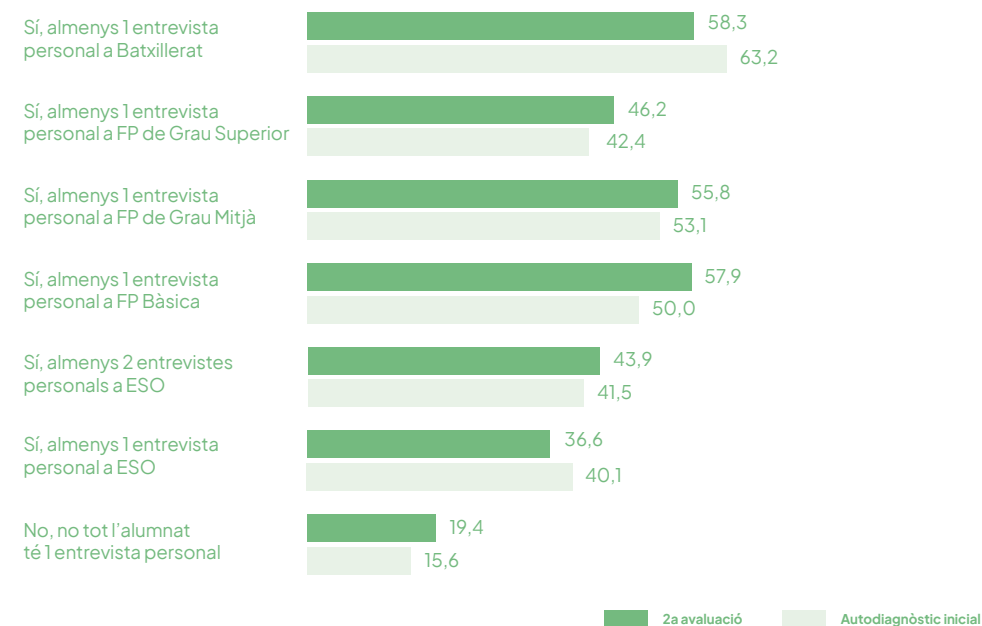
ANÀLISI EN DETALL DE CADA INDICADOR:

Indicador 4.1: Realització d'entrevistes personals entre l'alumnat i un orientador o un tutor amb l'objectiu de valorar els interessos academicoprofessionals i conèixer el seu progrés vocacional

Entorn del 80 % dels centres que utilitzen Xcelence afirmen que el seu alumnat, en algun dels nivells formatius que ofereixen, realitza una entrevista personal amb un orientador o tutor.

Segons les etapes, entre els centres que ofereixen ESO, aproximadament el 80 % assenyalen que realitzen entrevistes personals entre l'alumnat i un orientador o un tutor. D'aquests, la meitat indiquen que fan una única entrevista i l'altra meitat assenyalen que en realitzen dues. A la resta dels nivells, aproximadament un de cada dos centres afirma que organitza entrevistes personals. **No s'aprecien diferències significatives per a aquest indicador entre ambdues avaluacions.**

Gràfic 4.1. Tot l'alumnat té entrevistes personals amb un orientador o un tutor amb l'objectiu de valorar els seus interessos academicoprofessionals i conèixer el seu progrés vocacional (%)

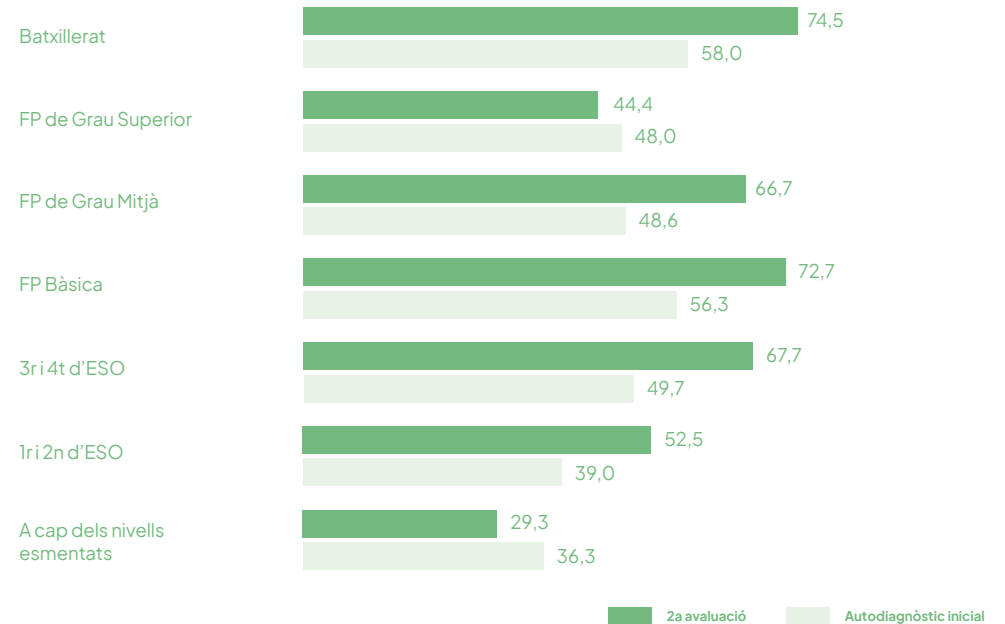
Base: segons nivell formatiu ofert. Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 4.2: Compilació de les entrevistes personals al document de la Planificació de l'Acció Tutorial (PAT) del centre

Entre el diagnòstic inicial i la segona avaluació, la proporció de centres Xcelence que indiquen compilar les entrevistes personals al PAT en almenys algun dels sistemes formatius que ofereixen s'ha incrementat, passant del 63,7% al 70,7%.

En totes les etapes, excepte en FP de Grau Superior, ha augmentat la proporció de centres que indica dur a terme aquesta bona pràctica.

Gràfic 4.2. Les entrevistes personals queden compilades al document de la Planificació de l'Acció Tutorial (PAT) del centre per a tot l'alumnat dels nivells (%)

Base (realitza entrevistes personals): segons nivell formatiu ofert. Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 4.3: Temps de tutoria dedicat pels tutors a temes específics d'orientació academicoprofessional

La primera etapa d'ESO és on menys temps dediquen els tutors a temes específics d'orientació academicoprofessional, de manera que la majoria dels centres (77,9 %) hi dediquen menys del 16 % del temps. No obstant això, entre ambdues avaluacions es registra un **augment significatiu de centres que passen a destinar-hi entre el 16 % i el 30 % (del 18,3 % al 29 %)**.

Succeeix el contrari amb la **segona etapa d'ESO, ja que és el segon nivell formatiu, per darrere de Batxillerat (el 60,4 % hi dediquen més del 30 %), on més temps es destina a aquesta activitat (52,4 %)**. Totes dues etapes registren un augment significatiu en el temps que els tutors dediquen a l'orientació entre ambdós autodiagnòstics.

Dins de l'FP, l'FP Bàsica és el nivell formatiu en què menys temps es dedica a aquesta activitat.

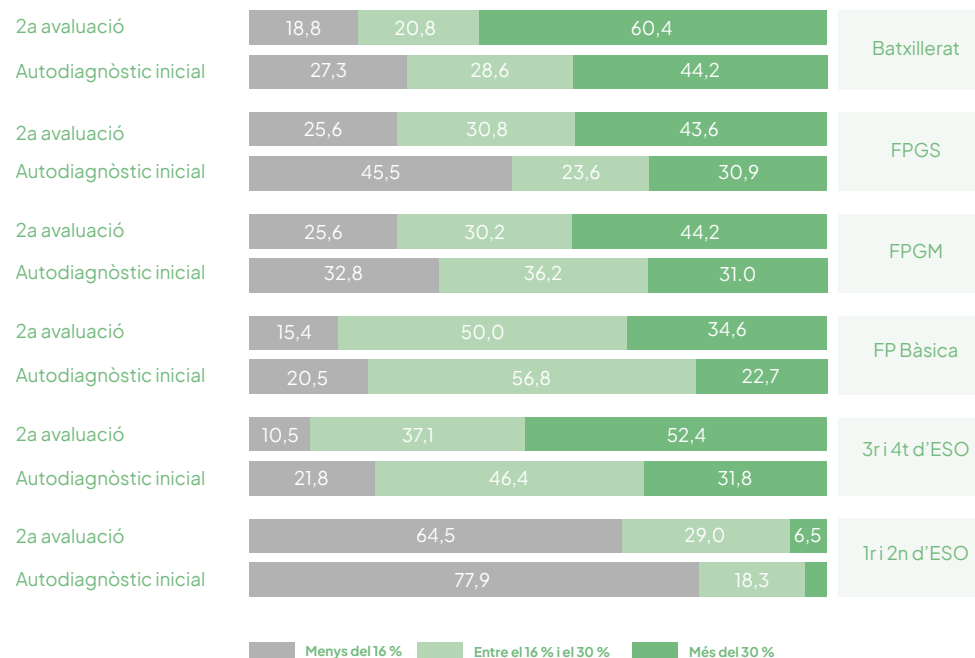

El 39,1 % dels tutors de secundària de l'Estat espanyol afirmaven que no disposaven de temps específic lectiu per abordar qüestions pròpies de la tutoria en el seu grup d'alumnes.

Font: Cobertura de las necesidades de orientación y tutoría en la Educación Obligatoria: estudio en nueve Comunidades Autónomas (2012)

La primera etapa d'ESO (1r i 2n) és on menys temps es dedica a temes d'OAP (el 78 % dels centres hi dediquen menys del 16 % de la tutoria).

Gràfic 4.3. Quin percentatge del temps de tutoria dediquen els tutors, aproximadament, a temes específics d'orientació academicoprofessional? (%)*

Base: segons nivell formatiu ofert. Font: elaboració pròpia. *Només es mostren valors superiors al 5 %

5

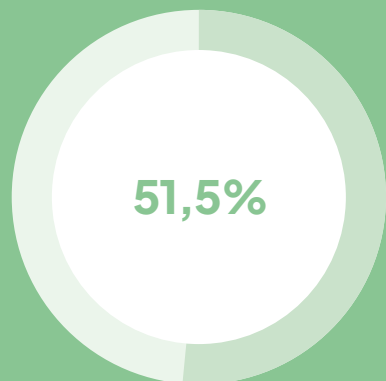
CLAU

Les famílies com a agent actiu

PERSPECTIVA GENERAL A LA CLAU 5:

Aquest gràfic pren com a referència les dades de la primera avaluació (inicial) que han realitzat els centres educatius. Els indicadors que presenten una major fortalesa i un aspecte més feble són els següents:

INDICADOR 2: Mesura els canals de comunicació amb les famílies utilitzats pel centre per a temes específics d'orientació

INDICADOR 4: Mesura la promoció de la participació activa de les famílies

COMPARATIVA D'AVALUACIONS

Entre els centres que, després de realitzar l'autodiagnòstic inicial, fan una segona avaluació, **s'observa una millora en tots els indicadors de la clau 5**. La presentació a les famílies de les activitats i els recursos d'orientació acadèmicoprofessional del centre (indicador 1) és l'aspecte que presenta el menor grau de millora (+ 7 punts percentuals). La resta dels indicadors mostren millores d'uns 15 punts percentuals.

TAULA 5.1. ACOMPLIMENT DELS INDICADORS DE LA CLAU 5

Indicador	Avaluació inicial	2a avaluació	Variació
Clau 5. Les famílies com a agent actiu	41,7%	55,2%	+ 13,5
INDICADOR 1: Presentació a les famílies de les activitats i els recursos d'orientació acadèmicoprofessional del centre	49,0%	56,0%	+ 7,0
INDICADOR 2: Canals de comunicació amb les famílies utilitzats pel centre per a temes específics d'orientació	51,5%	63,5%	+ 12,0
INDICADOR 3: Recursos oferts a les famílies perquè puguin acompanyar els seus fills i filles en processos d'orientació acadèmicoprofessional	42,7%	55,7%	+ 13,0
INDICADOR 4: Promoció de la participació activa de les famílies	30,0%	49,0%	+ 19,0

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125) Font: elaboració pròpia

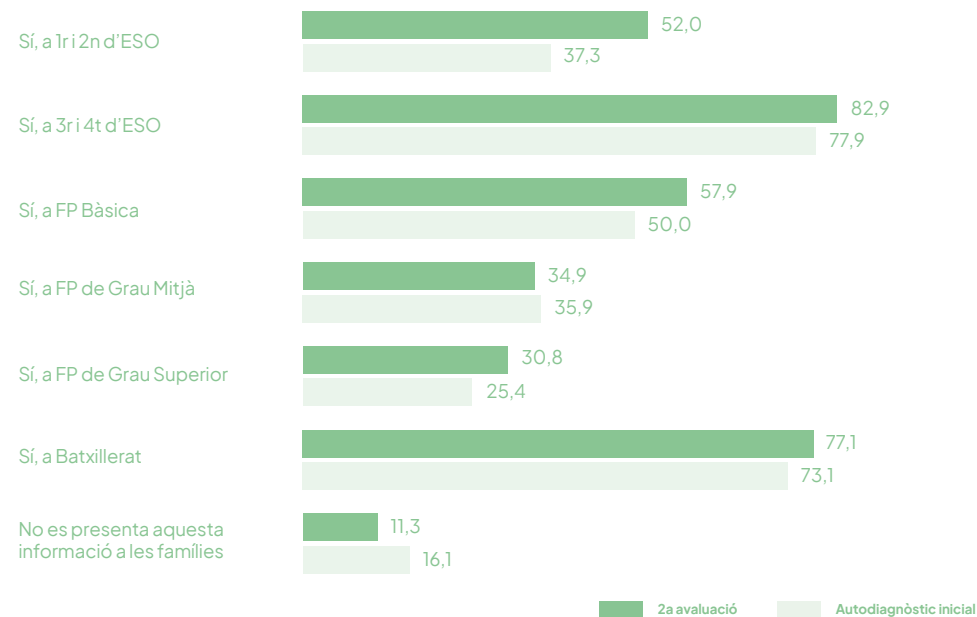
ANÀLISI EN DETALL DE CADA INDICADOR:

Indicador 5.1: Presentació a les famílies de les activitats i els recursos d'orientació acadèmicoprofessional del centre

Més del 80 % dels centres Xcelence presenten a les famílies les activitats i els recursos de l'orientació acadèmicoprofessional del centre, almenys en algun dels sistemes formatius que ofereixen. Aquesta proporció ha augmentat lleugerament entre l'autodiagnòstic inicial (83,9 %) i la segona avaluació (88,7 %).

Aquest increment s'observa a tots els nivells formatius, excepte a FP de Grau Mitjà, on es registra un lleuger descens (del 35,9 % al 34,9 %). La major variació es recull entre els centres que ofereixen 1r i 2n d'ESO, amb un increment significatiu del 36,2 % al 51,6 %.

Gràfic 5.1. En algun moment del curs escolar es presenten a les famílies les activitats i els recursos de l'orientació acadèmicoprofessional del centre (%)

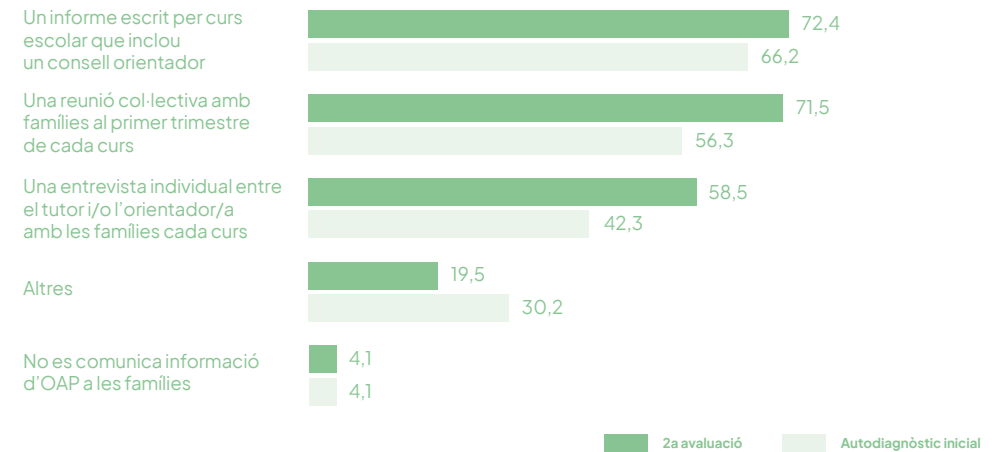
Base: segons nivell formatiu ofert. Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 5.2: Canals de comunicació amb les famílies utilitzats pel centre per a temes específics d'orientació

El 95,9 % dels centres que utilitzen Xcelence indiquen que comuniquen a les famílies informació sobre l'orientació acadèmicoprofessional. **L'informe escrit per curs escolar que inclou un consell orientador i les reunions col·lectives són els canals més utilitzats.** S'observa un augment en el nombre de canals utilitzats entre aquells centres que ja n'utilitzen algun al diagnòstic inicial, de tal manera que augmenta significativament l'ús de la reunió col·lectiva (del 56,3 % al 71,5 %) i l'entrevista individual (del 42,3 % al 58,5 %).

També cal assenyalar que entre aquells centres que realitzen una segona avaluació hi ha una menor dispersió de canals utilitzats respecte a l'autodiagnòstic inicial. Així, la proporció de centres que afirmen que utilitzen altres tipus de canals es redueix de manera significativa, del 30,2 % al 19,5 %. Això es tradueix en el fet que els centres que realitzen un segon autodiagnòstic amb l'eina de Xcelence tendeixen a utilitzar en major proporció els tres canals que es recullen a l'eina de diagnòstic del model.

Gràfic 5.2. Dels canals de comunicació següents amb les famílies, marqui els que utilitza el seu centre per a temes específics d'orientació acadèmicoprofessional (%)

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 5.3: Recursos ofertats a les famílies perquè puguin acompanyar els seus fills i filles en processos d'orientació acadèmicoprofessional

La informació sobre els diferents itineraris educatius és el recurs més ofert a les famílies: ESO i Batxillerat (91,9 %), FP (80,6 %) i graus universitaris (62,9 %). El menys utilitzat són els tallers o xerrades sobre el pes dels estereotips de les famílies en les decisions d'itineraris educatius de l'alumnat (19,4 %). Entre els centres que realitzen una segona avaluació, **augmenta de manera significativa l'ús de tots els recursos ofertats a les famílies** que s'analitzen al model Xcelence.

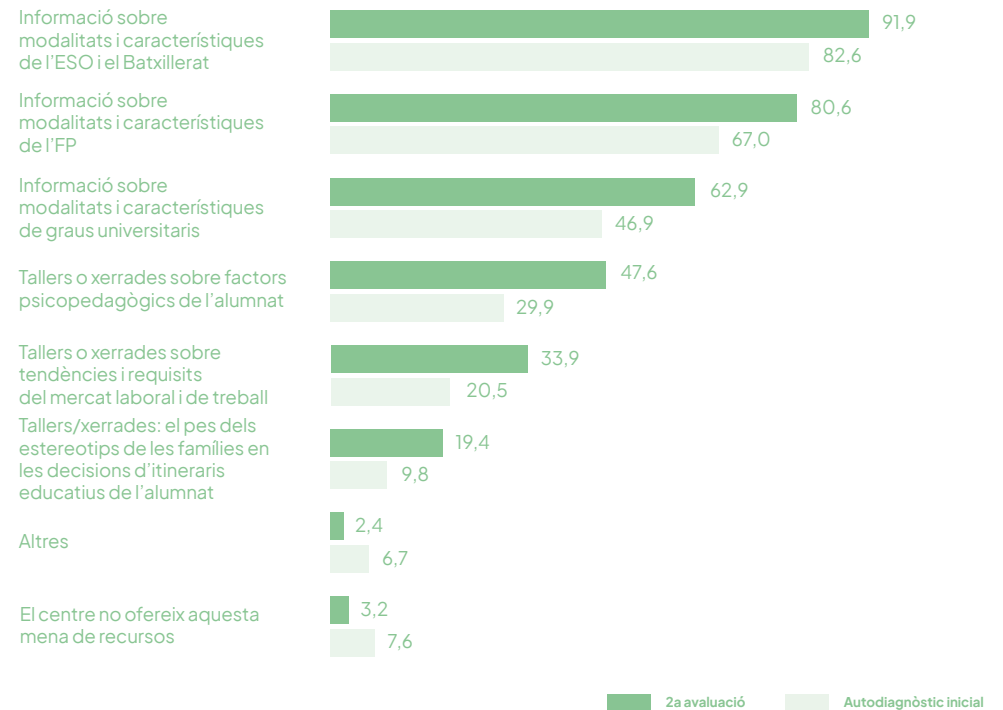

El 18 % de l'alumnat de 1r de Batxillerat afirma que la seva família influeix sobre ells a l'hora de triar estudis.

Font: XVI Encuesta Tendencias Universitarias (2021), Universidad Francisco de Vitoria de Madrid

S'informa sobre modalitats i característiques dels diferents itineraris educatius, però s'informa molt poc sobre tendències i característiques del món professional.

Gràfic 5.3. El centre ofereix a les famílies els recursos següents que les puguin ajudar a acompanyar els seus fills i filles en processos d'orientació acadèmicoprofessional:

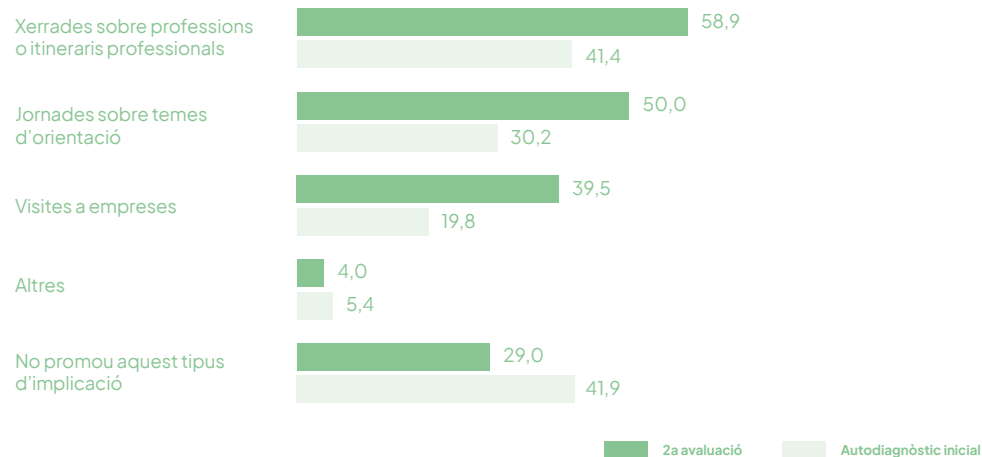
Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 5.4: Promoció de la participació activa de les famílies

El 71 % dels centres Xcelence afirmen, a la segona avaluació, que promouen que les famílies participin de manera activa a les activitats d'orientació academicoprofessional que s'organitzen al centre. Això representa una millora significativa respecte al diagnòstic inicial, atès que s'ha reduït significativament el percentatge de centres que indiquen que no duen a terme aquesta bona pràctica (58,1 %).

La promoció de la participació de les famílies en **xerrades sobre professions i les jornades sobre temes d'orientació són les activitats que una major proporció de centres indiquen que promouen**. No obstant això, entre la primera i la segona avaluació, augmenta el nombre d'activitats d'orientació academicoprofessional en què els centres impliquen les famílies. Així, el percentatge de centres que assenyalen que fomenten cadascuna de les activitats analitzades al model Xcelence s'incrementa significativament.

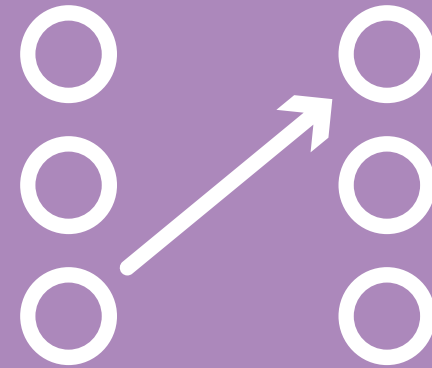
Gràfic 5.4. El centre promou que les famílies participin o ajudin de manera activa en la realització de... (%)

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

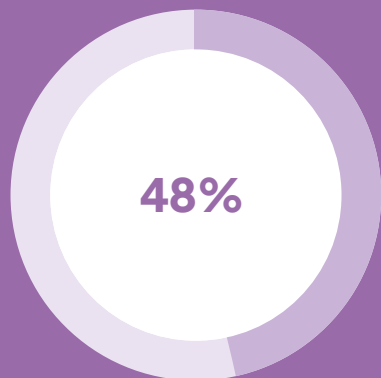

Vinculació de les assignatures amb àmbits professionals

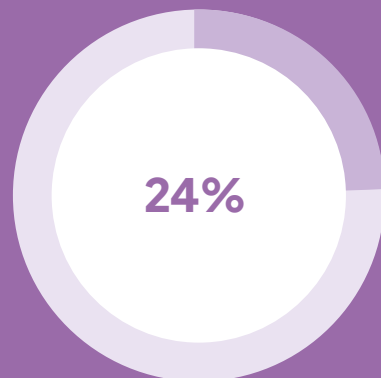

PERSPECTIVA GENERAL A LA CLAU 6:

Aquest gràfic pren com a referència les dades de la primera avaluació (inicial) que han realitzat els centres educatius. Els indicadors que presenten una major fortalesa i un aspecte més feble són els següents:

INDICADOR 2: Mesura el foment i la incentivació de l'interès entre l'alumnat envers professions de l'àmbit STEAM

INDICADOR 4: Mesura la proposta d'activitats per desmuntar falses expectatives o estereotips vinculats amb trajectòries formatives i professionals

COMPARATIVA D'AVALUACIONS

Entre els centres que, després de realitzar l'autodiagnòstic inicial, fan una segona avaluació, **s'observa una millora en tots els indicadors de la clau 6.** La proposta d'activitats per desmuntar falses expectatives o estereotips vinculats amb trajectòries formatives i professionals (indicador 3) i la realització d'activitats per desmuntar falsos estereotips de gènere en relació amb determinats àmbits

acadèmics i professionals (indicador 4) són els aspectes que mostren un major grau de millora (20 punts percentuals).

L'ús d'exemples i recursos didàctics que estableixin un vincle entre els continguts de les assignatures i possibles sortides professionals és l'indicador en què es registra un menor grau de millora (+ 8 punts percentuals). Aquest fet fa que a la segona avaluació aquest aspecte de la clau se situï com el més feble entre els centres que realitzen dues avaluacions, amb un acompliment mitjà del 40 %.

TAULA 6.1. ACOMPLIMENT DELS INDICADORS DE LA CLAU 6

Indicador	Avaluació inicial	2a avaluació	Variació
Clau 6. Vinculació de les assignatures amb àmbits professionals	35,6%	50,6%	+ 15,0
INDICADOR 1: Ús d'exemples i recursos didàctics que estableixin un vincle entre els continguts de les assignatures i possibles sortides professionals	32,0%	40,0%	+ 8,0
INDICADOR 2: Foment i incentivació de l'interès entre l'alumnat envers professions de l'àmbit STEAM	48,0%	60,0%	+ 12,0
INDICADOR 3: Proposta d'activitats per desmuntar falses expectatives o estereotips vinculats amb trajectòries formatives i professionals	24,0%	44,0%	+ 20,0
INDICADOR 4: Realització d'activitats per desmuntar falsos estereotips de gènere en relació amb determinats àmbits acadèmics i professionals	40,0%	60,0%	+ 20,0

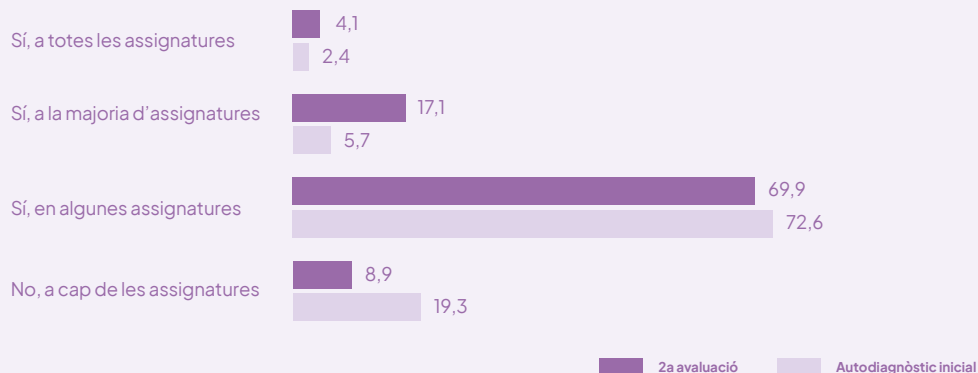
Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

ANÀLISI EN DETALL DE CADA INDICADOR:

Indicador 6.1: Ús d'exemples i recursos didàctics que estableixin un vincle entre els continguts de les assignatures i possibles sortides professionals

El 91,1 % dels centres que ofereixen ESO indiquen que l'equip docent utilitza exemples i recursos didàctics que estableixen un vincle entre els continguts de l'assignatura i possibles sortides professionals. **Aquesta bona pràctica mostra una millora significativa**, no sols per l'augment en la proporció de centres que afirmen que la duen a terme, respecte a l'autodiagnòstic inicial (80,7 %), sinó també perquè augmenta el percentatge de centres que utilitzen aquests exemples i recursos a la majoria de les assignatures (del 5,7 % al 17,1 %).

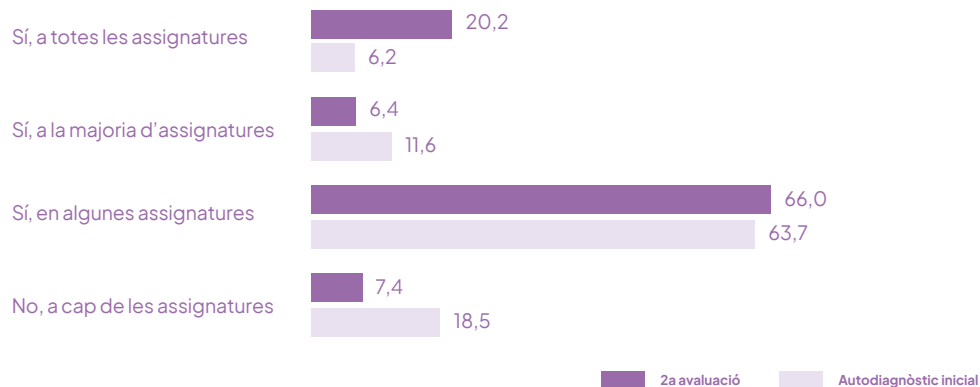
Gràfic 6.1. A ESO, l'equip docent utilitza exemples i recursos didàctics que estableixen un vincle entre els continguts de l'assignatura i possibles sortides professionals (%)

Base (ofereix ESO): autodiagnòstic inicial (218) i 2a avaluació (124). Font: elaboració pròpia

Entre els centres que ofereixen Batxillerat també es registra una millora significativa en aquesta pràctica. Així, es redueix el percentatge de centres que indiquen que no la duen a terme (del 18,5 % al 7,4 %) i augmenta la proporció de centres que afirmen que estableixen vincles amb possibles sortides professionals a totes les assignatures (del 6,2 % al 20,2 %).

Gràfic 6.2. A Batxillerat, l'equip docent utilitza exemples i recursos didàctics que estableixen un vincle entre els continguts de l'assignatura i possibles sortides professionals (%)

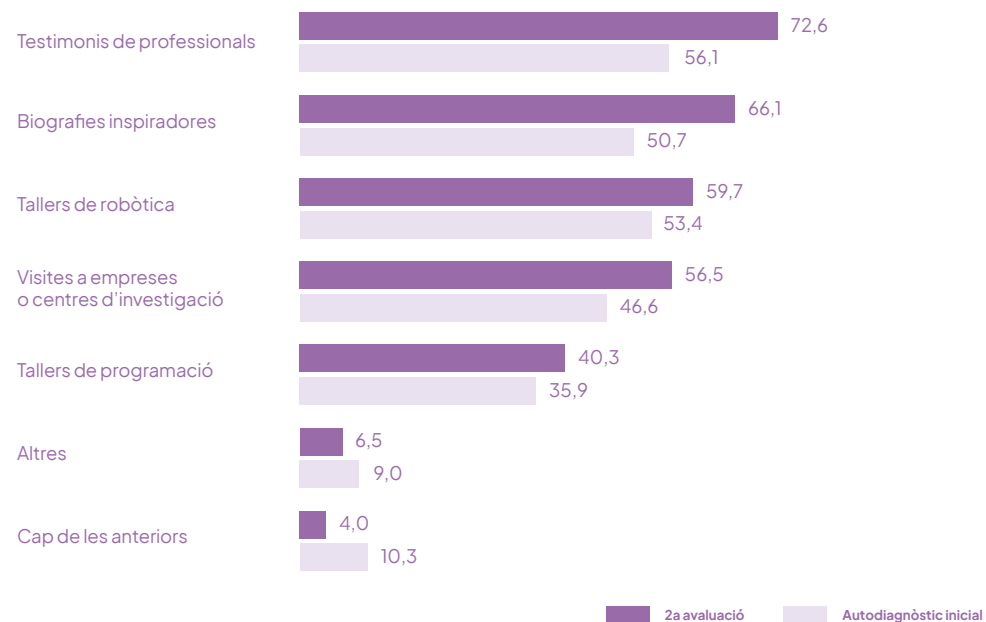
Base (ofereix Batxillerat): autodiagnòstic inicial (81) i 2a avaluació (58). Font: elaboració pròpia

Indicador 6.2: Foment i incentivació de l'interès entre l'alumnat envers professions de l'àmbit STEAM

El 96 % dels centres Xcelence afirmen que realitzen algun tipus d'activitat per incentivar l'interès del seu alumnat envers professions de l'àmbit STEAM. Aquesta proporció ha augmentat de manera significativa respecte a l'autodiagnòstic inicial (89,7 %).

Els testimonis professionals (72,6 %) i les biografies inspiradores (66,1 %) són les activitats més utilitzades pels centres per incentivar l'interès de l'alumnat envers l'àmbit STEAM. També són les activitats que els centres incorporen en una proporció significativament major entre l'autodiagnòstic inicial (56,1 % i 50,7 %, respectivament) i la segona avaluació.

Gràfic 6.3. El centre proposa activitats per fomentar i incentivar l'interès de l'alumnat envers professions de l'àmbit STEAM (%)

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

El 65 % de l'alumnat de Secundària, Batxillerat i FP assenyala que no ha rebut prou orientació sobre l'àmbit STEAM.

Font: *El desafío de las vocaciones STEM* (2019), DigitalES

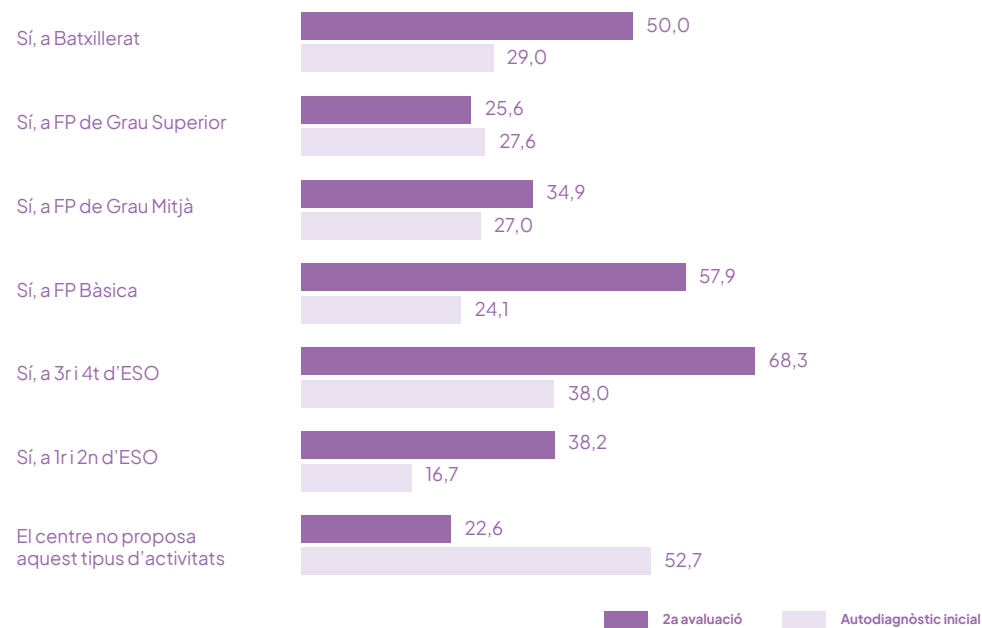
La infusió del context professional en les assignatures està una mica més desenvolupada a Batxillerat que a ESO i, tot i així, aquest vincle apareix només en algunes de les assignatures i no de manera generalitzada.

Indicador 6.3: Proposta d'activitats per desmuntar falses expectatives o estereotips vinculats amb trajectòries formatives i professionals

Gairebé el 80 % dels centres que utilitzen Xcelence realitzen activitats per desmuntar falses expectatives o estereotips vinculats amb trajectòries formatives i professionals. Aquest tipus d'iniciatives ha augmentat de manera significativa entre el diagnòstic inicial (47,3 %) i la segona avaluació (77,4 %).

Excepte a FP de Grau Superior, a tots els nivells es produeix un augment en la realització d'aquesta mena de pràctiques. De manera significativa destaca l'increment que es registra al primer (del 16,7 % al 38,2 %) i al segon nivell d'ESO (del 38 % al 68,3 %), a FP Bàsica (del 24,1 % al 57,9 %) i a Batxillerat (del 29 % al 50 %).

Gràfic 6.4. El centre proposa activitats per desmuntar falses expectatives o estereotips vinculats amb trajectòries formatives i professionals (%)

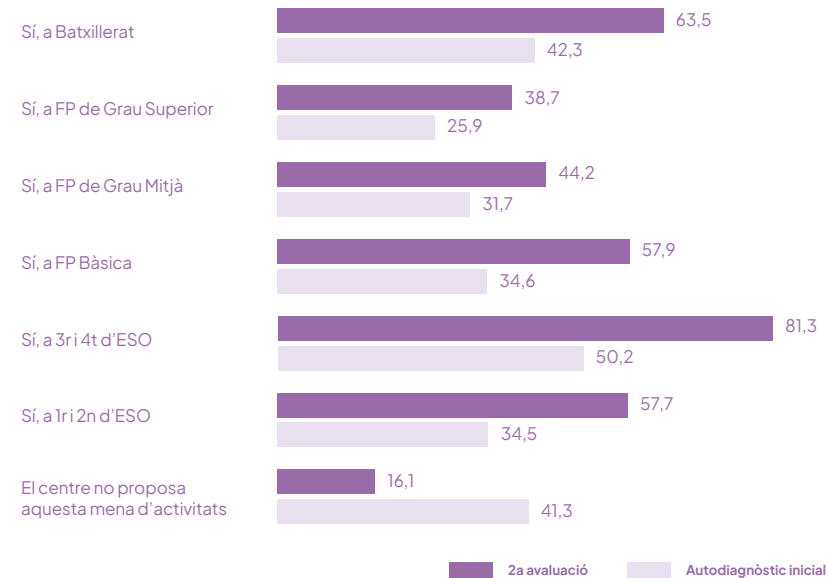
Base: segons nivell formatiu ofert. Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 6.4: Realització d'activitats per desmuntar falsos estereotips de gènere en relació amb determinats àmbits acadèmics i professionals

Més del 80 % dels centres que utilitzen Xcelence realitzen activitats per desmuntar estereotips de gènere en relació amb determinats àmbits acadèmics i professionals. Aquesta mena d'iniciatives ha augmentat de manera significativa entre el diagnòstic inicial (58,7 %) i la segona avaluació (83,9 %).

A diferència del que succeeix amb el desenvolupament d'activitats per trencar amb els estereotips relacionats amb les STEAM, a **les activitats vinculades al gènere es produeix un augment de la realització d'aquesta mena d'accions a tots els nivells formatius**. No obstant això, és al primer (del 34,6 % al 57,7 %) i al segon nivell d'ESO (del 50,2 % al 81,3 %), així com a Batxillerat (del 42,3 % al 63,5 %), on l'increment adquireix un caràcter significatiu.

Gràfic 6.5. El centre realitza activitats o accions per desmuntar estereotips de gènere en relació amb determinats àmbits acadèmics i professionals (%)

Base: segons nivell formatiu ofert. Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

A manera de síntesi, cal destacar que **dels tres aspectes que contempla la clau, la promoció de les professions STEAM és l'aspecte al qual una major proporció de centres destinen esforços (96 %), seguit dels estereotips de gènere (83,9 %) i finalment les falses expectatives o estereotips de les trajectòries professionals (77,4 %).**

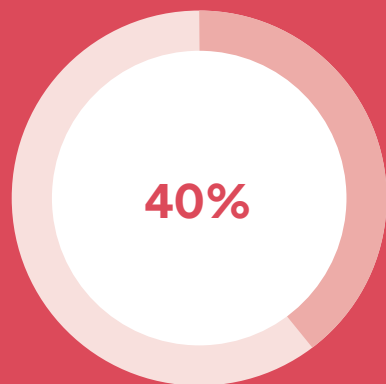
CLAU

**Trobades amb
antics alumnes
i professionals**

PERSPECTIVA GENERAL A LA CLAU 7:

Aquest gràfic pren com a referència les dades de la primera avaluació (inicial) que han realitzat els centres educatius. Els indicadors que presenten una major fortalesa i un aspecte més feble són els següents:

Els tres indicadors que presenten una major fortalesa són: la realització de xerrades inspiradores amb antic alumnat (3), l'ús d'una base de dades actualitzada d'entitats i empreses per realitzar activitats d'orientació acadèmicoprofessional (4) i la inclusió d'una diversitat de professionals a les trobades inspiradores (6)

Els dos indicadors que presenten una major feblesa són: el manteniment d'un registre actualitzat de l'antic alumnat (1) i la publicació al web o a les xarxes socials de casos d'èxit de l'antic alumnat (2)

COMPARATIVA D'AVALUACIONS

Entre els centres que, després de realitzar l'autodiagnòstic inicial, fan una segona avaluació, **s'observa una millora en tots els indicadors de la clau 7**. El manteniment d'un registre actualitzat de l'antic alumnat (indicador 1) i l'ús d'una base de dades

actualitzada d'entitats i empreses per realitzar activitats d'orientació acadèmicoprofessional (indicador 4) són els aspectes que presenten un major grau de millora (+ 20 punts percentuals).

D'altra banda, **la publicació al web del centre o a les xarxes socials de casos d'èxit de l'antic alumnat és l'aspecte que menys millora** entre els dos punts de tall (+ 5 punts percentuals), mentre que se situa com el més feble de la clau a la segona avaluació (25%).

TAULA 7.1. ACOMPLIMENT DELS INDICADORS DE LA CLAU 7

Indicador	Avaluació inicial	2a avaluació	Variació
Clau 7. Trobades amb antics alumnes i professionals	30,7%	44,8%	+ 14,1
INDICADOR 1: Manteniment d'un registre actualitzat de l'antic alumnat	20,0%	40,0%	+ 20,0
INDICADOR 2: Publicació al web del centre o a les xarxes socials de casos d'èxit de l'antic alumnat	20,0%	25,0%	+ 5,0
INDICADOR 3: Realització de xerrades inspiradores amb antic alumnat	40,0%	55,0%	+ 15,0
INDICADOR 4: Ús d'una base de dades actualitzada d'entitats i empreses per realitzar activitats d'orientació acadèmicoprofessional	40,0%	60,0%	+ 20,0
INDICADOR 5: Realització de trobades inspiradores amb professionals	30,0%	40,0%	+ 10,0
INDICADOR 6: Inclusió d'una diversitat de professionals a les trobades inspiradores	40,0%	60,0%	+ 20,0

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

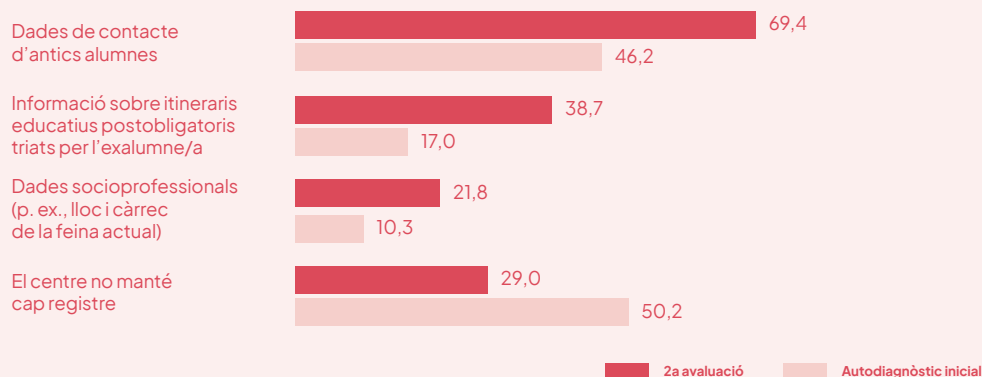
ANÀLISI EN DETALL DE CADA INDICADOR:

Indicador 7.1: Manteniment d'un registre actualitzat de l'antic alumnat

Entre la primera i la segona avaluació, **s'incrementa de manera significativa la proporció de centres que indiquen que mantenen un registre actualitzat** (del 49,8 % al 71 %) i **es produeix un augment en la varietat de la informació** que emmagatzemen. De tal manera que els tres tipus de dades analitzades són esmentats per una proporció significativament superior d'institucions educatives.

No obstant això, als registres d'antic alumnat la informació que s'emmagatzema amb menor freqüència són les dades socioprofessionals (21,8 %). De tal manera que **la majoria dels centres inclouen només les dades de contacte de l'antic alumnat** (69,4 %).

Gràfic 7.1. El centre manté un registre actualitzat d'antic alumnat que, amb el seu consentiment, inclou (%)

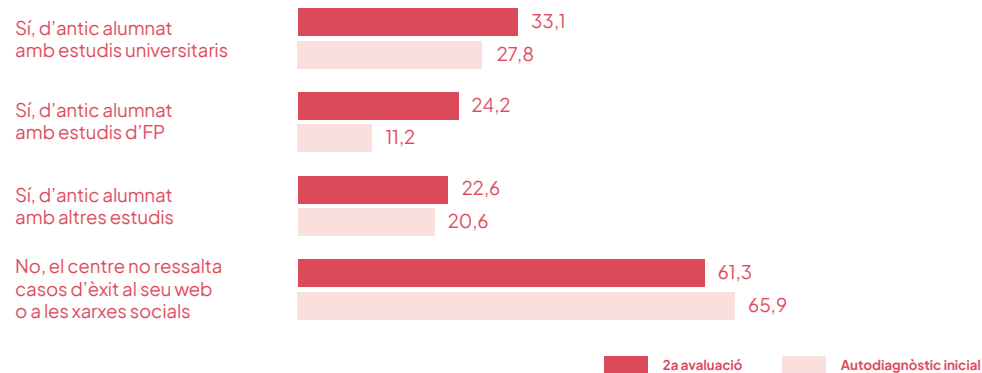
Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 7.2: Publicació al web del centre o a les xarxes socials de casos d'èxit de l'antic alumnat

Aproximadament una tercera part dels centres que utilitzen Xcelence publiquen al seu web o a les xarxes socials casos d'èxit de l'antic alumnat. Tal com es comentava anteriorment, a la clau 7 aquest indicador és l'únic que no presenta una millora significativa entre la primera i la segona avaluació.

Els casos als quals es recorre són més o menys proporcionals en els diferents tipus d'estudis finalitzats per l'antic alumnat: universitaris (33,1 %), FP (24,2 %) o altres estudis (22,6 %). Aquest fet és el resultat de l'**increment significatiu**, entre la primera i la segona avaluació, **en la proporció de centres que**, ja compartint aquesta informació prèviament, **han incorporat casos d'antic alumnat amb estudis d'FP** (11,2 % i 24,2 %, respectivament).

Gràfic 7.2. El centre publica al seu web o a les xarxes socials casos d'èxit d'antic alumnat (%)

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 7.3: Realització de xerrades inspiradores amb antic alumnat

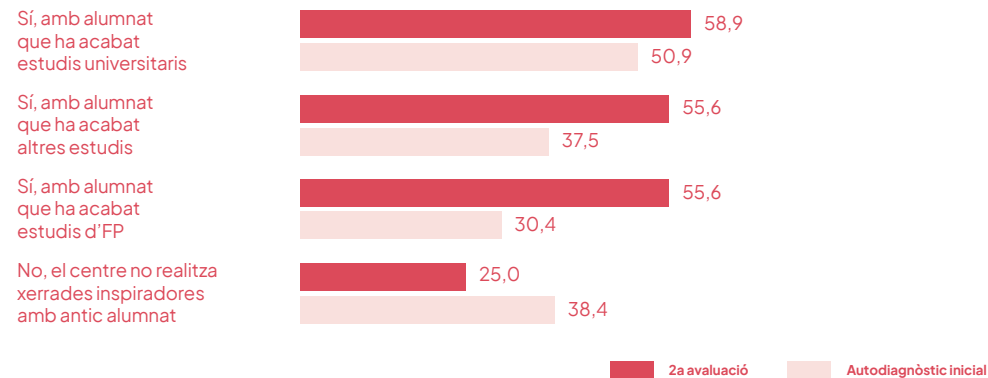
Els centres recorren més a les xerrades (75 %) per compartir casos d'èxit d'antic alumnat que al seu web o a les xarxes socials (indicador 2, 38,1 %). Aquesta mena de bones pràctiques ha augmentat de manera significativa entre ambdues avaluacions, del 61,6 % al 75 %.

Actualment, la participació de l'antic alumnat en xerrades inspiradores que ajudin a afavorir la presa de decisions sobre orientació acadèmicoprofessional és similar entre tots els sistemes formatius: estudis universitaris (58,9 %), d'FP (55,6 %) i d'altres tipus (55,6 %). Aquesta situació es produeix després de l'increment significatiu que s'observa, entre la primera i la segona avaluació, en la proporció de centres que indiquen que realitzen xerrades amb antic alumnat que ha acabat FP (del 30,4 % al 55,6 %) i altres tipus d'estudis (del 37,5 % al 55,6 %). En canvi, les xerrades amb antic alumnat que ha finalitzat estudis universitaris s'han mantingut gairebé estables (del 50,9 % al 58,9 %).

Només un 50 % dels centres manté un registre actualitzat d'antics alumnes.

Gràfic 7.3. Amb la finalitat d'afavorir la presa de decisions sobre orientació acadèmicoprofessional, el centre realitza xerrades inspiradores amb antic alumnat (%)

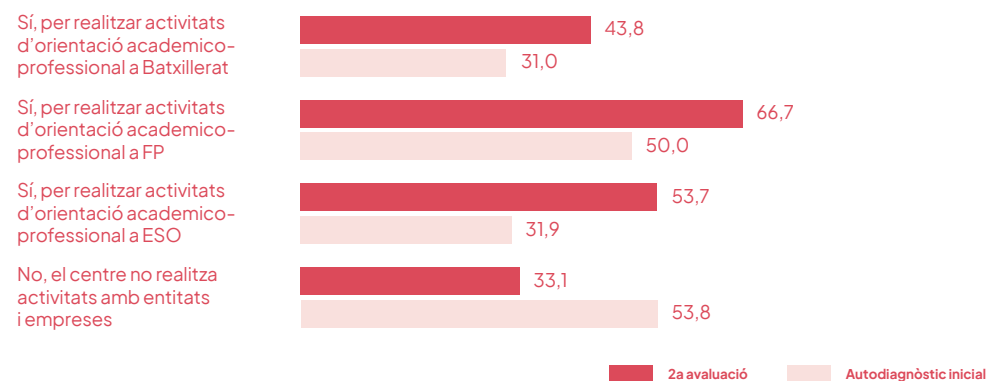

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 7.4: Ús d'una base de dades actualitzada d'entitats i empreses per realitzar activitats d'orientació academicoprofessional

Dues tercers parts dels centres Xcelence utilitzen una base de dades d'entitats i empreses per organitzar activitats d'orientació academicoprofessional, després de l'increment significatiu de centres que han adoptat aquesta pràctica entre l'avaluació inicial (46,8) i la següent (66,9 %). **Aquesta variació es produeix de manera significativa entre els centres que ofereixen ESO (del 31,9 % al 53,7 %) i Batxillerat (del 31 % al 43,8 %), ja que presenten un punt de partida notablement pitjor** que el que es registrava als centres que ofereixen FP, on ja a l'autodiagnòstic inicial l'ús de bases de dades d'entitats i empreses arribava al 50 %.

Gràfic 7.4. El centre utilitza una base de dades actualitzada de contactes d'entitats i empreses (institucions públiques, ONGs, emprenedors, autònoms, entre d'altres) per realitzar activitats d'orientació academicoprofessional (%)

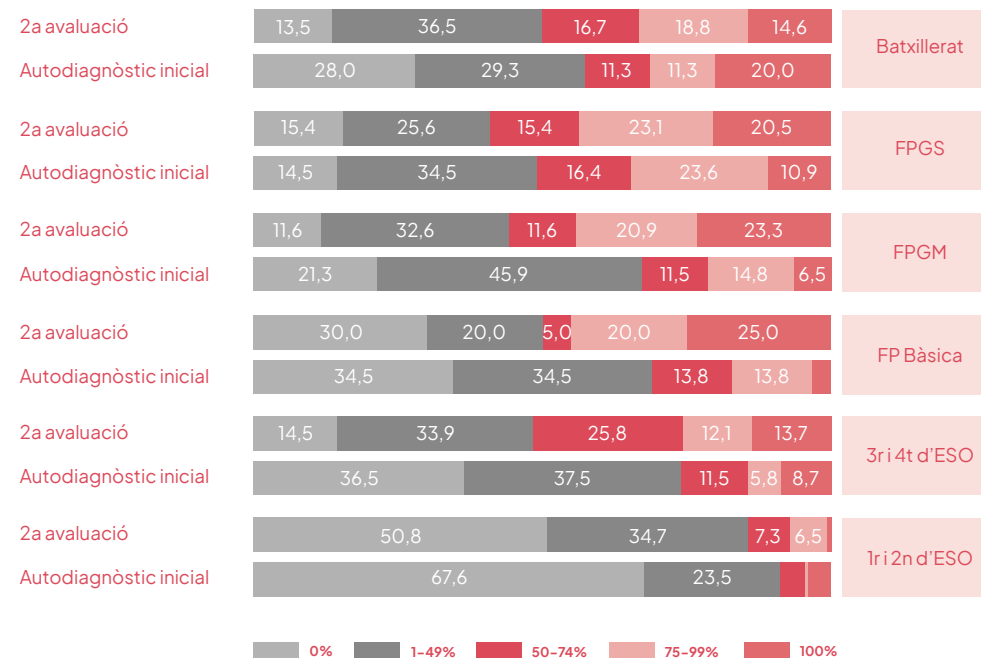
Base: segons nivell formatiu ofert. Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 7.5: Realització de trobades inspiradores amb professionals

La primera etapa d'ESO és on menys s'organitzen trobades inspiradores amb professionals. No obstant això, entre ambdues avaluacions s'observa un augment significatiu de centres que afirmen que organitzen aquesta mena d'activitats (del 32,4 % al 49,2 %).

Aquesta tendència a la millora s'observa també a la segona etapa d'ESO i a Batxillerat. No succeeix el mateix a FP, on, malgrat registrar-se un increment significatiu de centres que afirmen que el 100 % del seu alumnat d'FP Bàsica (25 %) i de Grau Mitjà (23,3 %) ha participat en aquestes trobades, no es registra una reducció notable entre els centres que afirmen que no duen a terme aquesta pràctica.

Gràfic 7.5. Quin percentatge aproximat d'alumnat té trobades inspiradores amb professionals? (%)*

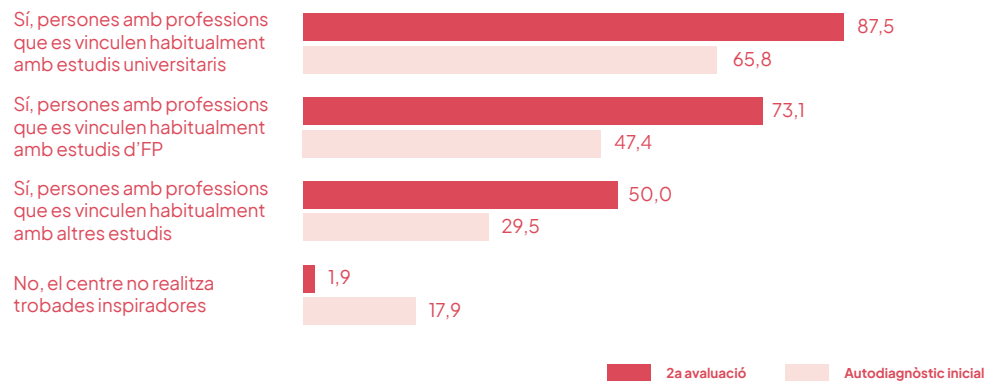
Base: segons nivell formatiu ofert. Font: elaboració pròpia. *Només es mostren valors superiors al 5 %

Indicador 7.6: Inclusió d'una diversitat de professionals a les trobades inspiradores

La proporció de centres que organitzen trobades inspiradores, en algun dels nivells formatius que ofereixen, ha augmentat significativament entre ambdues avaluacions, del 82,1 % al 98,1 %. També ha millorat, a totes les etapes, la diversitat dels professionals que hi participen, independentment de la seva oferta: estudis universitaris (del 65,8 % al 87,5 %), d'FP (del 47,4 % al 73,1 %) i d'altres tipus (del 29,5 % al 50 %).

Això està permetent que la representació dels diferents tipus de trajectòries professionals s'equipari. Tanmateix, malgrat que l'organització de trobades inspiradores amb professionals té una penetració molt superior entre els centres, la inclusió d'una diversitat de professionals està essent més moderada en l'àmbit empresarial que entre l'antic alumnat (indicador 3).

Gràfic 7.6. En aquestes trobades inspiradores s'hi ha inclòs una diversitat de professionals (%)

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

8

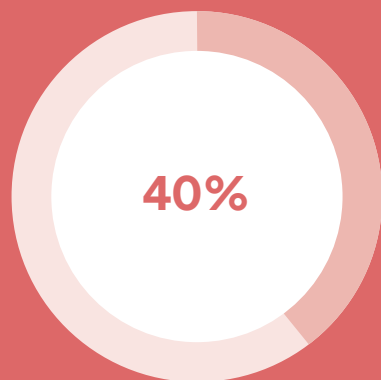
CLAU

Experiències en contextos laborals

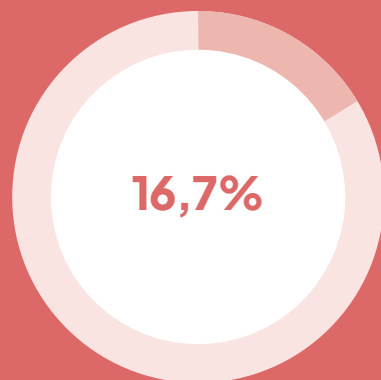

PERSPECTIVA GENERAL A LA CLAU 8:

Aquest gràfic pren com a referència les dades de la primera avaluació (inicial) que han realitzat els centres educatius. Els indicadors que presenten una major fortalesa i un aspecte més feble són els següents:

INDICADOR 2: Mesura el tipus d'experiències prelaborals realitzades

INDICADOR 1: Mesura el percentatge d'alumnat amb experiències prelaborals en un entorn real de treball

COMPARATIVA D'AVALUACIONS

Entre els centres que, després de realitzar l'autodiagnòstic inicial, fan una segona avaluació, s'**observa una millora en tots els indicadors de la clau 8**. La col·laboració amb institucions o empreses per oferir aquestes experiències en contextos professionals (indicador 3) és l'aspecte que registra un major grau de millora (15 punts percentuals). Mentre que l'**indicador més feble, el percentatge d'alumnat amb experiències prelaborals en un entorn real de treball (indicador 1)**, és el que mostra un menor grau de millora (+ 8,3 punts percentuals), de tal manera que a la segona avaluació continua essent l'aspecte més feble de l'àrea.

TAULA 8.1. ACOMPLIMENT DELS INDICADORS DE LA CLAU 8

Indicador	Avaluació inicial	2a avaluació	Variació
Clau 8. Experiències en contextos laborals	24,4%	34,3%	+ 9,9
INDICADOR 1: Percentatge d'alumnat amb experiències prelaborals en un entorn real de treball	16,7%	25,0%	+ 8,3
INDICADOR 2: Tipus d'experiències prelaborals	40,0%	50,0%	+ 10,0
INDICADOR 3: Col·laboració amb institucions o empreses, per oferir aquestes experiències en contextos professionals	30,0%	45,0%	+ 15,0

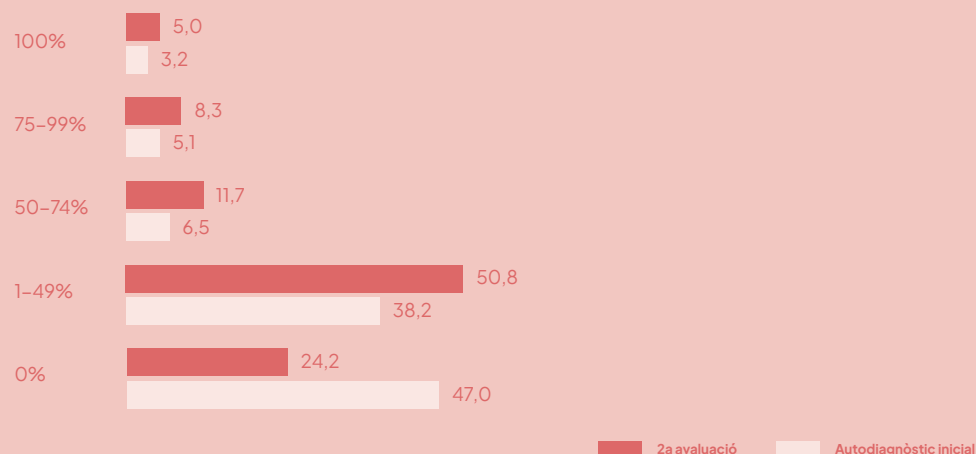
Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

ANÀLISI EN DETALL DE CADA INDICADOR:

Indicador 8.1: Percentatge d'alumnat amb experiències prelaborals en un entorn real de treball

Tres de cada quatre centres Xcelence que ofereixen la segona etapa d'ESO indiquen que almenys una part del seu alumnat ha tingut experiències prelaborals en finalitzar aquesta etapa. Això implica **una situació de millora respecte a l'autodiagnòstic inicial**, quan aproximadament només un de cada dos centres duia a terme aquesta pràctica.

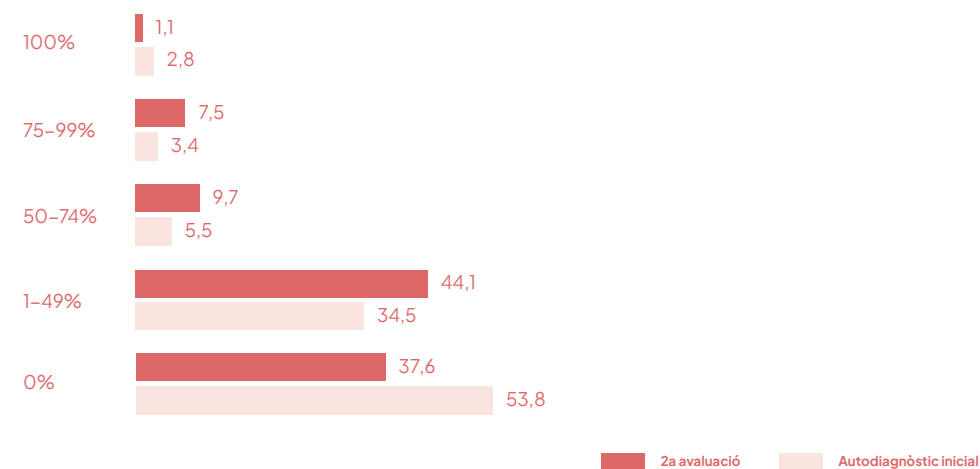
Gràfic 8.1. En finalitzar 3r i 4t d'ESO, quin percentatge aproximat d'alumnat ha tingut experiències prelaborals en un entorn real de treball?

Base (ofereix ESO): autodiagnòstic inicial (218) i 2a avaluació (124). Font: elaboració pròpia

Aquesta tendència a la millora també s'observa entre els centres que ofereixen Batxillerat, de tal manera que el percentatge de centres que indiquen que no fomenten aquesta mena d'experiències prelaborals es redueix del 53,8 % al 37,6 %. No obstant això, destaca que **la proporció de centres que duu a terme aquesta pràctica a Batxillerat (62,4 %) és sensiblement inferior a la proporció de centres que l'ofereixen a la segona etapa d'ESO (75,8 %).**

Gràfic 8.2. En finalitzar Batxillerat, quin percentatge aproximat d'alumnat ha tingut experiències prelaborals en un entorn real de treball?

Base (ofereix Batxillerat): autodiagnòstic inicial (156) i 2a avaluació (96). Font: elaboració pròpia

A l'Estat espanyol, menys del 20 % d'alumnat ha treballat a temps parcial o durant les vacances, enfront del 40 % de l'OCDE.

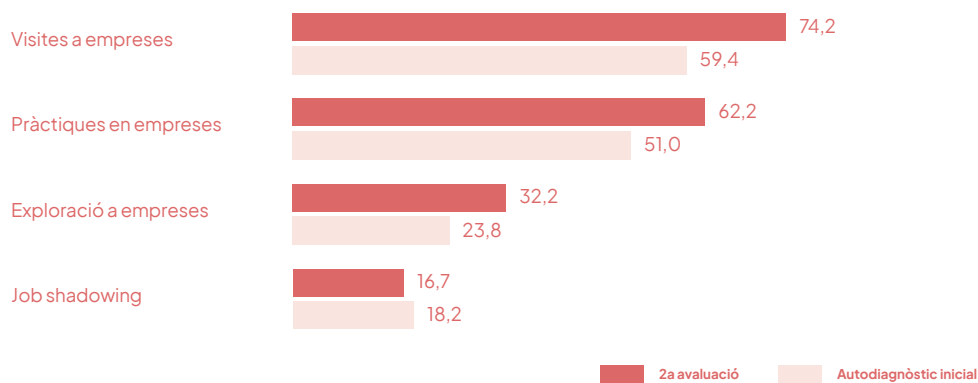
Font: How youth explore, experience and think about their future: A new look at effective career guidance, publicat recentment per l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics (OCDE, 2021)

Indicador 8.2: Tipus d'experiències prelaborals

Les visites a empreses són les experiències prelaborals preferides pels centres que utilitzen Xcelence. Així, no solament són les pràctiques més habituals (74,4 %), sinó que també són les que presenten una major adopció per part dels centres entre ambdues avaluacions i experimenten un increment significatiu (del 59,4 % al 74,4 %).

Per contra, el *job shadowing* és la menys utilitzada (16,7 %) i ha registrat una lleugera disminució en la proporció de centres que afirmen que recorren a aquesta mena d'experiències, respecte al diagnòstic inicial (18,2 %).

Gràfic 8.3. Tenint en compte la resposta a la pregunta anterior, quines experiències prelaborals han realitzat els alumnes?

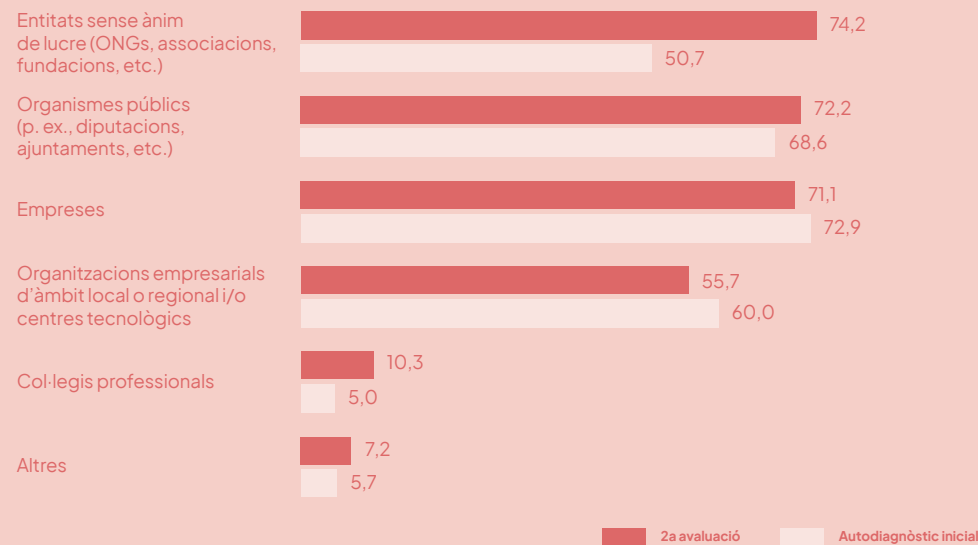
Base (realitza experiències prelaborals a ESO i/o Batxillerat): autodiagnòstic inicial (141) i 2a avaluació (104). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 8.3: Col·laboració amb institucions o empreses, per oferir aquestes experiències en contextos professionals

Aproximadament tres de cada quatre centres recorren a entitats sense ànim de lucre per establir col·laboracions que facilitin oferir experiències en contextos professionals al seu alumnat. Aquesta mena de col·laboracions ha registrat un augment significatiu entre el primer (50,7 %) i el segon diagnòstic (74,2 %).

També una gran proporció de centres recorren a organismes públics (72,2 %) i a empreses (71,1 %), de manera que les col·laboracions amb aquesta mena d'entitats es mantenen estables entre ambdues avaluacions.

Gràfic 8.4. Per tal d'oferir aquestes experiències en contextos professionals, el centre col·labora amb institucions i empreses (%)

Base (realitza experiències prelaborals a ESO i/o Batxillerat): autodiagnòstic inicial (141) i 2a avaluació (104). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

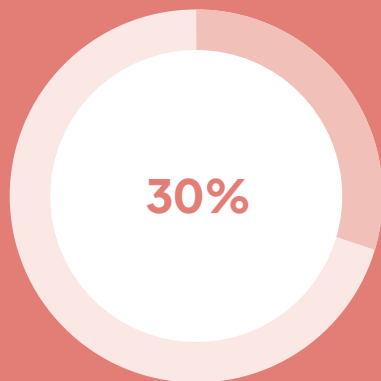

Utilització de la informació del mercat laboral

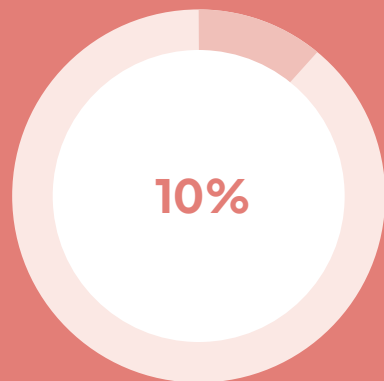

PERSPECTIVA GENERAL A LA CLAU 9:

Aquest gràfic pren com a referència les dades de la primera avaluació (inicial) que han realitzat els centres educatius. Els indicadors que presenten una major fortalesa i un aspecte més feble són els següents:

INDICADOR 2: Mesura el domini de les fonts d'informació sobre tendències del mercat laboral

INDICADOR 1: Mesura la identificació i comunicació de les tendències del mercat laboral

COMPARATIVA D'AVALUACIONS

Entre els centres que, després de realitzar l'autodiagnòstic inicial, fan una segona avaluació, s'observa una millora en tots els indicadors de la clau 9, tots ells amb un increment del voltant de 15 punts percentuals en el seu grau d'acompliment.

TAULA 9.1. ACOMPLIMENT DELS INDICADORS DE LA CLAU 9

Indicador	Avaluació inicial	2a avaluació	Variació
Clau 9. Utilització de la informació del mercat laboral	18,1%	32,2%	+ 14,1
INDICADOR 1: Identificació i comunicació de les tendències del mercat laboral	10,0%	23,3%	+ 13,3
INDICADOR 2: Domini de les fonts d'informació sobre tendències del mercat laboral	30,0%	43,3%	+ 13,3
INDICADOR 3: Col·laboració i intercanvi de coneixement sobre tendències del mercat laboral	15,0%	30,0%	+ 15,0

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

ANÀLISI EN DETALL DE CADA INDICADOR:

Indicador 9.1: Identificació i comunicació de les tendències del mercat laboral

Un de cada dos centres que utilitza Xcelence indica que publica informació i notícies actualitzades sobre tendències del mercat laboral. **L'adopció d'aquesta bona pràctica entre els centres s'ha incrementat de manera significativa entre el primer (25,6 %) i el segon autodiagnòstic (46,3 %).**

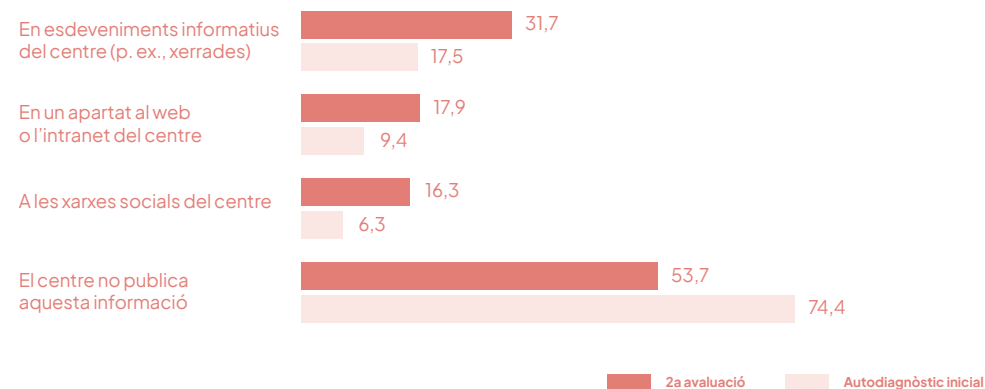
Els esdeveniments informatius del centre (p. ex., xerrades) **són el canal més utilitzat** per facilitar aquest tipus d'informació a l'alumnat i les seves famílies, i és esmentat pel 17,5 % a l'autodiagnòstic inicial i pel 31,7 % a la segona avaluació.

El 74,4 % dels centres no faciliten als seus alumnes informació actualitzada sobre tendències del mercat laboral.

Font: Informe Xcelence 2022

Gràfic 9.1. El centre identifica i estructura informació i notícies actualitzades sobre tendències del mercat laboral i la facilita a l'alumnat i les seves famílies (%)

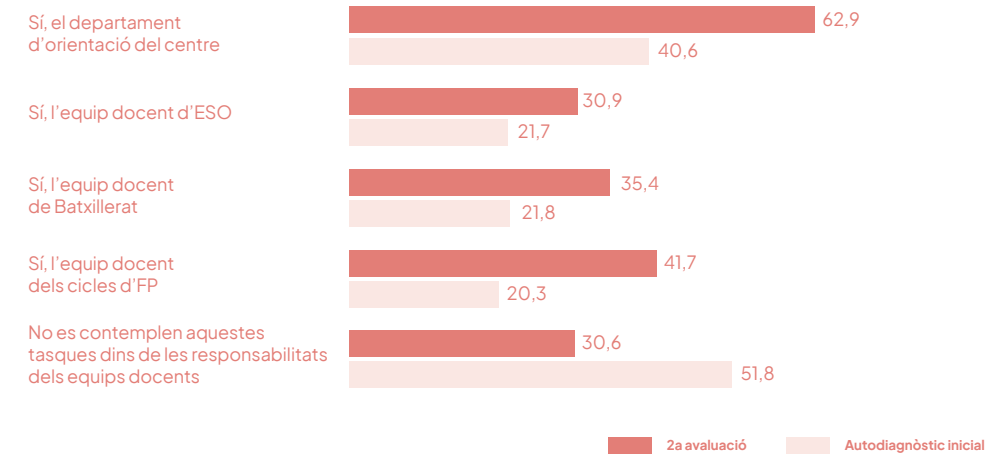
Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 9.2: Domini de les fonts d'informació sobre tendències del mercat laboral

Al segon indicador que compon la clau 9 també s'observa **una reducció significativa en el volum de centres que indiquen que no contempnen dins de les responsabilitats dels equips docents que coneixin i interpretin les fonts d'informació sobre tendències del mercat laboral** (del 51,8 % a l'autodiagnòstic inicial al 30,6 % a la segona avaluació).

Aquesta millora impacta tant en els equips docents de tots els nivells educatius com en el departament d'orientació del centre, tot i que **el departament d'orientació continua essent l'àrea més esmentada** tant a l'autodiagnòstic inicial (40,6 %) com al segon (62,9 %).

Gràfic 9.2. El departament d'orientació i els equips docents dels diferents nivells educatius coneixen i saben interpretar fonts d'informació sobre tendències del mercat laboral (%)

Base: segons nivell formatiu ofert. Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

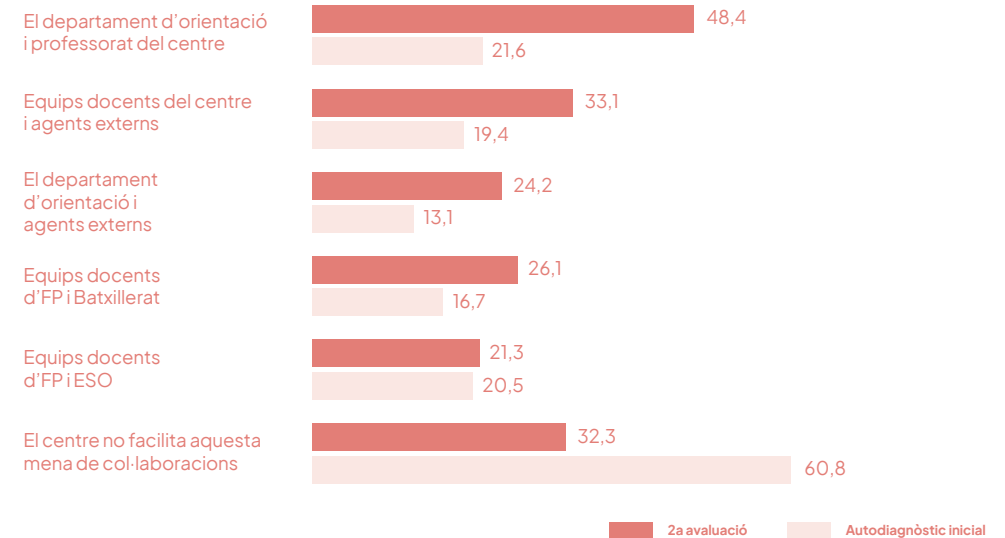
Indicador 9.3: Col·laboració i intercanvi de coneixement sobre tendències del mercat laboral

El tercer i últim indicador de la clau 9 també presenta, al segon autodiagnòstic, **una reducció significativa en la proporció d'entitats educatives que afirmen que no faciliten la col·laboració entre els equips del centre (60,8 %), respecte a l'avaluació inicial (32,3 %).**

La col·laboració i l'intercanvi de coneixement sobre tendències del mercat laboral que més es fomenta és entre el departament d'orientació i els equips docents (48,4 %), seguit de la col·laboració d'altres agents externs amb el professorat (33,1 %) i amb l'equip d'orientació (24,2 %), que són els tres tipus de vincle que presenten una millora significativa respecte a l'autodiagnòstic inicial (21,6 %, 19,4 % i 13,1 %).

Per contra, **les col·laboracions entre els equips docents d'FP amb els altres nivells formatius (ESO i Batxillerat) són les menys esmentades (21,3 % i 26,1 %, respectivament) i les que menys milloren respecte a l'avaluació inicial (20,5 % i 16,7 %).**

Gràfic 9.3. El centre facilita la col·laboració i l'intercanvi de coneixement sobre tendències del mercat laboral i diferents perfils professionals entre:

Base: segons nivell formatiu ofert. Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

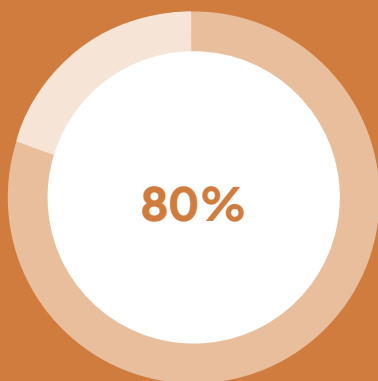
CLAU 10

Preparació per a la transició cap a itineraris educatius postobligatoris

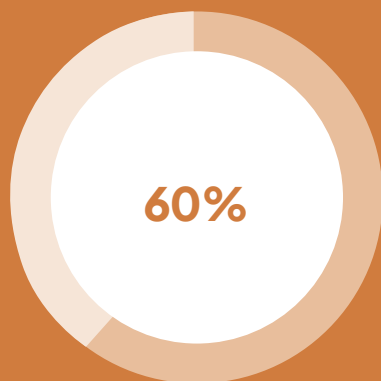
PERSPECTIVA GENERAL A LA CLAU 10:

Aquest gràfic pren com a referència les dades de la primera avaluació (inicial) que han realitzat els centres educatius. Els indicadors que presenten una major fortalesa i un aspecte més feble són els següents:

INDICADOR 1: Mesura la informació a l'alumnat a partir de 3r d'ESO sobre itineraris postobligatoris i les passarel·les entre ells

INDICADOR 3: Mesura el grau de coneixement de les condicions i característiques dels diferents itineraris postobligatoris

INDICADOR 5: Mesura l'existència d'oportunitats per explorar els diferents itineraris postobligatoris

COMPARATIVA D'AVALUACIONS

En aquesta taula es presenten les dades associades a la primera i a la segona avaluació realitzades pels centres educatius. I el grau d'evolució entre l'una i l'altra.

TAULA 10.1. ACOMPLIMENT DELS INDICADORS DE LA CLAU 10

Indicador	Avaluació inicial	2a avaluació	Variació
Clau 10. Preparació per a la transició cap a itineraris educatius postobligatoris	70,1%	77,4%	+ 7,3
INDICADOR 1: Informació a l'alumnat a partir de 3r d'ESO sobre itineraris postobligatoris i les passarel·les entre ells	80,0%	90,0%	+ 10,0
INDICADOR 2: Informació a l'alumnat a partir de 1r de Batxillerat sobre itineraris postobligatoris i les passarel·les entre ells	70,0%	75,0%	+ 5,0
INDICADOR 3: Grau de coneixement de les condicions i característiques dels diferents itineraris postobligatoris	80,0%	90,0%	+ 10,0
INDICADOR 4: Adopció de mesures per millorar la imatge de la Formació Professional	70,0%	80,0%	+ 10,0
INDICADOR 5: Existència d'oportunitats per explorar els diferents itineraris postobligatoris	60,0%	63,3%	+ 3,3

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Font: elaboració pròpia

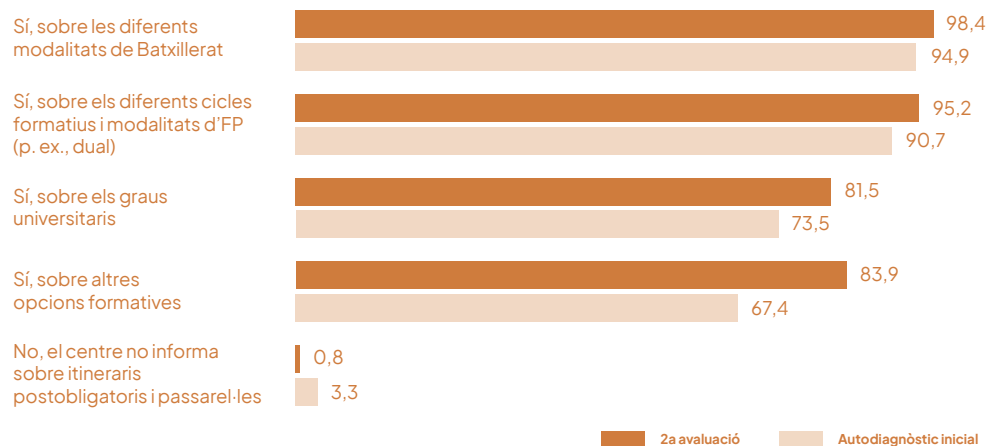
Entre els centres que, després de realitzar l'autodiagnòstic inicial, fan una segona avaluació, **s'observa una millora en tots els indicadors de la clau 10**. Els indicadors 1, 3 i 4 mostren un increment de 10 punts percentuals en el seu acompliment, mentre que els indicadors 2 i 5 registren nivells de millora sensiblement més baixos (5 i 3,3 punts, respectivament).

ANÀLISI EN DETALL DE CADA INDICADOR:

Indicador 10.1: Informació a l'alumnat a partir de 3r d'ESO sobre itineraris postobligatoris i les passarel·les entre ells.

La majoria dels centres que ofereixen ESO, a partir del tercer curs brinden informació a l'alumnat sobre els diferents itineraris postobligatoris i les passarel·les entre ells (99,2 %). La informació més habitual que proporcionen és sobre les diferents modalitats de Batxillerat (98,4 %) i sobre els diferents cicles formatius i modalitats d'FP (95,2 %).

Gràfic 10.1. A partir de 3r d'ESO, i de manera independent de l'oferta educativa del centre, el centre informa l'alumnat sobre els itineraris postobligatoris següents i sobre les passarel·les entre ells... (%)

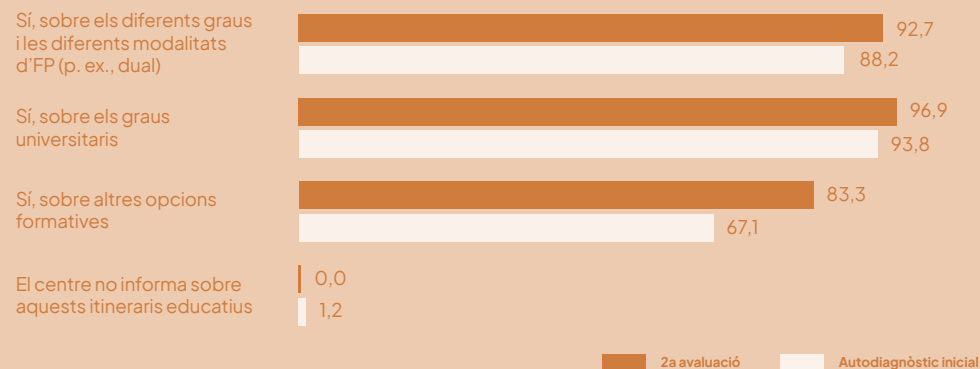

Base (ofereix ESO): autodiagnòstic inicial (218) i 2a avaluació (124). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 10.2: Informació a l'alumnat a partir de 1r de Batxillerat sobre itineraris postobligatoris i les passarel·les entre ells

Tots els centres que ofereixen Batxillerat indiquen que ofereixen informació sobre els diferents itineraris postobligatoris i les passarel·les entre ells. La informació que més esmenten és sobre els graus universitaris (96,9 %) i sobre els diferents cicles formatius i les modalitats d'FP (92,7 %). Per contra, les altres opcions formatives són les que menys aborden (83,3 %). Tanmateix, entre el primer diagnòstic (67,1 %) i el segon (83,3 %), aquest tipus d'itineraris formatius mostren un increment significatiu.

Gràfic 10.2. A partir de 1r de Batxillerat i de manera independent de l'oferta educativa del centre, el centre informa l'alumnat sobre els itineraris postobligatoris següents i sobre les passarel·les entre ells (%)

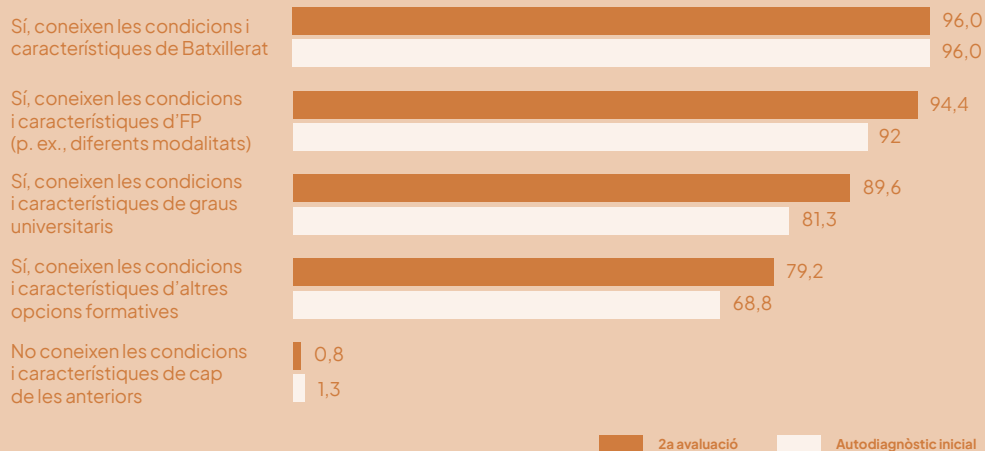
Base (ofereix ESO): autodiagnòstic inicial (218) i 2a avaluació (124). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 10.3: Grau de coneixement de les condicions i característiques dels diferents itineraris postobligatoris

El grau de coneixement de les condicions i característiques de les diferents opcions d'itineraris postobligatoris és alt entre les persones que proporcionen aquesta informació a l'alumnat; així, aproximadament el 80 % o més dels centres afirmen que aquesta figura coneix les diferents alternatives analitzades.

A això cal afegir-hi que, entre l'autodiagnòstic inicial i la segona avaluació ha augmentat sensiblement la notorietat dels diferents itineraris postobligatoris, especialment la dels graus universitaris (del 81,3 % al 89,6 %) i la d'altres opcions formatives (del 68,8 % al 79,2 %), pel seu augment significatiu.

Gràfic 10.3. Les persones que informen sobre els diferents itineraris postobligatoris coneixen les condicions i característiques de les diferents opcions (%)

Base: autodiagnòstic inicial (225) i 2a avaluació (125). Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 10.4: Adopció de mesures per millorar la imatge de la Formació Professional

La majoria dels centres adopten mesures per millorar la imatge de l'FP (84 %), valor que ha augmentat lleugerament entre la primera i la segona avaluació. Aquestes mesures s'adopten a partir de 3r d'ESO, ja que cap centre indica que en realitza a la primera etapa d'ESO (primer i segon curs).

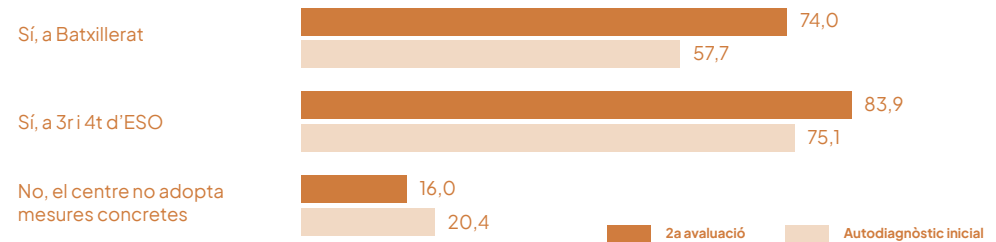
Cal destacar que a la segona avaluació els centres que ofereixen Batxillerat indiquen en una proporció significativament superior (74 %) a l'autodiagnòstic inicial (57,7%) que adopten mesures per millorar la imatge de l'FP entre l'alumnat d'aquesta etapa educativa.

El 41 % dels directors de centre afirmen que es forma el professorat perquè sigui capaç d'orientar sobre qualsevol itinerari formatiu.

Font: El desafío de las vocaciones STEM (2019), DigitalES

Gràfic 10.4. El centre adopta mesures concretes per millorar la imatge de la Formació Professional com una alternativa educativa de qualitat tan important com els itineraris acadèmics (%)

Base: segons nivell formatiu ofert. Resposta múltiple. Font: elaboració pròpia

Indicador 10.5: Existència d'oportunitats per explorar els diferents itineraris postobligatoris

Aproximadament el 90 % dels centres Xcelence ofereixen al seu alumnat l'oportunitat d'explorar els diferents itineraris educatius, independentment del nivell formatiu.

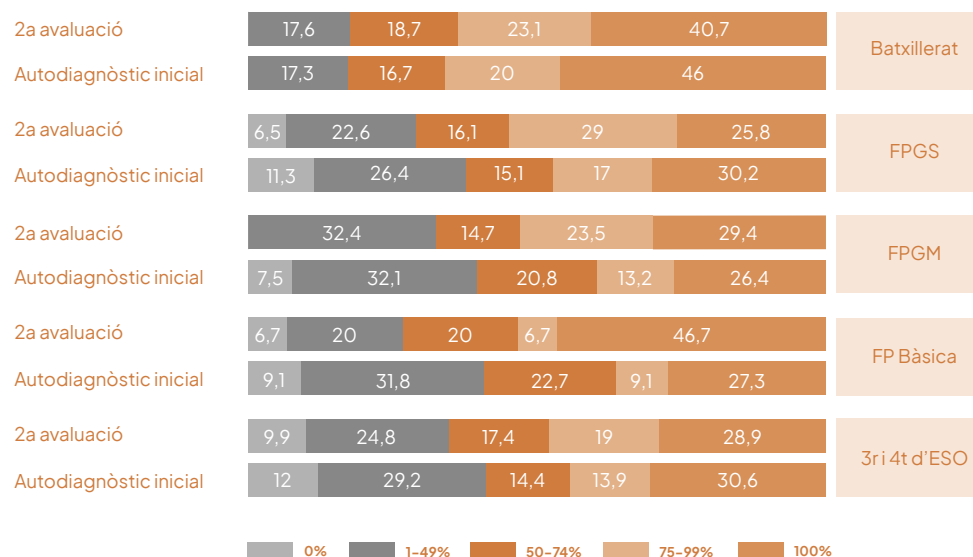
Els centres que ofereixen FP Bàsica i/o Batxillerat són els que duen a terme aquesta pràctica amb major grau d'excel·lència. Així, és on un major percentatge de centres indiquen que el 100 % del seu alumnat (46,7 % i 40,7 %, respectivament) se'n beneficia, i també són els nivells educatius en què cap centre indica que cap alumne (0 %) ha gaudit d'aquesta oportunitat.

El 76 % de l'alumnat de 1r de Batxillerat no ha acudit mai a una fira, a una trobada d'orientació universitària o a un *summer camp*. Així, el 75 % afirma que no ha rebut prou orientació i que hauria agraït disposar de més eines a l'hora de triar els seus estudis.

Font: XVI Encuesta Tendencias Universitarias (2021), Universidad Francisco de Vitoria de Madrid

Gràfic 10.5. En finalitzar els nivells educatius següents, quants alumnes han tingut oportunitats d'explorar els diferents itineraris educatius postobligatoris (p. ex., a través de fires acadèmico-professionals, seminaris extracurriculars, trobades amb universitats o centres d'FP, etc.)? (%)*

Base: segons nivell formatiu ofert. Font: elaboració pròpia. *Només es mostren valors superiors al 5 %

